ИНВ. № 10
Гос. книжная палата УзССР
31 ЯНВ 1983
1982 г

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг газетаси

ГАЗЕТА 1974 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

2 ДЕКАБРЬ 1982 ЙИЛ, ПАЙШАНБА
№ 275 (2.681).
Баҳоси 3 тийин.

РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Россиянинг иқтисодий потенциалини кўпайтириш, халқ хўжалиги самарадорлигини ошириш, меҳнаткашлар фаровонлиги тўғрисида ғамхўрлик қилиш РСФСР Олий Совети сессиясининг диққат марказида бўлди. Сессия Москвада, Катта Кремль саройида икки кун иш олиб борди. 1 декабрдаги мажлисда 1983 йилда республикани иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани ва Давлат бюджети тўғрисидаги масалаларни муҳокама қилиш давом эттирилди.

Депутатлар ва меҳмонлар Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. Я. Пельше, Г. В. Романов, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков, Н. И. Рижков ўртоқларни гулдурос давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Сессияда сўзга чиққан кишилар Россия Федерациясининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини якдиллик билан маъқуллаб, тўла-тўкис қўллаб-қувватлаётганликлари, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олишга интилаётганликлари тўғрисида гапирдилар.

Сўнгра республика Олий Совети Президиумининг Секретари Х. П. Нешков РСФСР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида доклад қилди. Олий Совет Фармонларни тасдиқлаб, тегишли қонунлар ва қарорларни қабул қилди.

Шу билан ўнинчи чақириқ РСФСР Олий Советининг олтинчи сессияси ўз ишини тугатди.

(ТАСС).

ЖАНГОВАР ҲАРАКАТ ПРОГРАММАСИ

Ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили охирлаб қолди. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 65 йиллиги ва СССРнинг 60 йиллиги нишонланадиган бу йил мамлакатимиз тарихида ёрқин саҳифа бўлиб қолади.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳам ана шу қаҳрамонлик китобига ўчмас сатрлар битдилар. Жуда оғир об-ҳаво шароитларида барча турдаги қишлоқ хўжалик экинларидан яхши ҳосил етиштирилди ва йиғиштириб олинди. Давлатга пахта ва дон, каноп ва сабзавот, картошка ва полиз экинлари, мева ва узум, пилла, қоракўл ва жун сотиш планлари ортиғи билан адо этилди.

Республика пахтакорларининг бу йилги меҳнатини фақат «жасорат» сўзи билангина изоҳлаш мумкин. Деҳқончилик йили ҳар хил бўлади. Баъзан баҳор ёмғирли, лекин ёз серсув, куз қуруқ келади. Ёки аксинча, қулай келган кўкламдан сўнг ёз ва куз бирмунча машаққатли бўлади. Бу йил эса ҳамма фасл оғир келди. Пахтакорлар бутун қишлоқ хўжалик мавсуми мобайнида қаттиқ имтиҳондан ўтдилар. Баҳорда кунлар бирданига исиб кетиб чигитни бир текис ундириб олиш имкони бўлмади, катта майдонларда қайта экишга тўғри келди. Кейин эса ҳали ўзини тутиб олмаган мурғак ниҳоллар жала ва сел, бўронга дучор бўлди. Ёзда сув танқислиги устига гармселлар қутурди, кузда гоҳ ёмғир, гоҳ қор ёғиб турди.

Ана шундай шароитда деҳқоннинг пўлат иродаси, унинг билимдонлиги, тадбиркорлиги ва маҳорати тўла намоён бўлди. Қишлоқ партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари тўплаган ташкилотчилик ва ғоявий-сиёсий ишларнинг бой тажрибаси қўл келди. Колхозчилар ва совхоз ишчиларининг чинакам қаҳрамонона меҳнати билан юбилей йили социалистик мажбуриятлрини адо этишга етарли даражада ҳосил тўпланди.

Бугун ҳеч муболағасиз шуни айтиш мумкинки, республика далаларида етиштирилган бутун пахта ҳосилини тўла йиғиштириб олиш учун ҳар ким қўлидан келган ҳамма ишларни қилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Советининг Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатига лаббай, деб жавоб берган бутун ўлка меҳнатчилари икки ой мобайнида йиғим-терим мавсумининг қатъий қонунлари билан яшадилар. Бугун кўркам бўй кўрсатиб турган 6 миллион тонналик улкан «оқ олтин» хирмони шу тариқа бунёд этилди, она-Ватанга берилган ваъда шараф билан бажарилди!

Пахтакорлар, республиканинг барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари кўрсатган жасорат Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг кунин кеча бўлиб ўтган VIII пленумида юксак баҳоланди. Пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов «КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорлари асосида деҳқончилик ва чорвачиликни янада ривожлантириш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида» доклад қилди. Шунингдек, пленум «1983 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани тўғрисида» ва «Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети ҳақида ва 1981 йилги Ўзбекистон ССР Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги докладларни ҳам атрофлича муҳокама қилди. «Пахтакорларнинг меҳнати алоҳида таҳсинга лойиқдир,—деди ўртоқ Ш. Р. Рашидов ўз докладида. —1982 йил ҳосили учун бўлган кураш деҳқончилик тарихига донгдор пахтакорларимиз қаҳрамонлиги, меҳнат шуҳрати ва жасорати рамзи бўлиб киради».

Пленум КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленумининг «1983 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани ва СССРнинг Давлат бюджети лойиҳалари тўғрисида»ги қарорини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов нутқида баён этилган қоидалар ва хулосаларни тўла-тўкис ва батамом маъқуллади ҳамда амал қилиш ва ижро этиш учун қабул қилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VIII пленуми мана шу ғоят муҳим сиёсий ҳужжатлар шу йилги топшириқларни муваффақиятли адо этиш, 1983 йилги планларни ва умуман беш йилликни тўла ҳамда ошириб бажариш учун курашда республика партия, совет, хўжалик органлари, касаба союз ҳамда комсомол ташкилотлари, барча меҳнат коллективлари амалий фаолиятининг программаси деб ҳисоблади.

Пленум ижтимоий ишлаб чиқаришни янада интенсивлаш ва унинг самарадорлигини оширишнинг аниқ тадбирларини белгилади. «Шу мақсадда, — дейилади қабул қилинган қарорда, — корхоналарнинг хўжалик фаолиятини яхшилаш учун мавжуд имкониятлардан мумкин қадар кўпроқ фойдаланилсин, фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этиш жадаллаштирилсин, халқ хўжалигининг барча бўғинларида меҳнат унумдорлигини ўстиришга, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг сифатини оширишга эришилсин».

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, комплекс механизациялашни ривожлантириш ва агротехникани такомиллаштириш негизида пахта ҳосилдорлигини янада ошириш масалаларига катта эътибор берилди. Ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам «оқ олтин»дан юқори ва эрта ҳосил олинишини таъминлайдиган илғор механизациялашган технологияни ҳамма жойда қўлланиш республика партия ташкилотининг энг муҳим вазифаси бўлиб қолади. Бу технология амалдаги йилда Бўка ва Ленин йўли районлари хўжаликларида, айниқса, яхши самаралар келтирди. Пленум қатнашчилари вилтга қарши кураш, алмашлаб экишни янада ўзлаштириш, бунда фақат бедадангина эмас, балки маккажўхори ва бошқа экинлардан ҳам фойдаланиш, минерал ўғитларни сарфлашни яхшилаш, маҳсулот етиштириш харажатларини камайтириш, ходимларнинг моддий манфаатдорлигини таъминлайдиган самарали формаларни қўлланиш, мамлакатга етказиб берилаётган «оқ олтин» сифатини ошириш масалаларига катта эътибор бердилар.

КПСС XXVI съезди қарорлари, Озиқ-овқат программасининг бажарилиши дон етиштириш суръатларини жадал ва барқарор ошириб боришни тақозо этади. Пленум республикада дон, хусусан, маккажўхори ва шоли етиштиришни кўпайтириш вазифаларини қараб чиқди. Шу йилнинг ўзидаёқ донли экинларнинг ялпи ҳосили 3 миллион тоннани ташкил этади, беш йилликнинг охирига бориб эса 5 миллион тоннага етади.

Ўзбекистонда мева ва сабзавот етиштириш ана шу тармоқни ихтисослаштириш ва марказлаштириш натижасида жадал суръатлар билан ўсиб бормоқда. Пленум бу тармоқни ташкилий ва хўжалик жиҳатидан мустаҳкамлаш, сахий далаларимизнинг ноз-неъмати истеъмолчиларга тез, нес-нобуд қилинмай ва сифати бузилмай етиб бориши учун унинг савдо билан алоқасини кучайтириш тадбирларини белгилади.

Чорвачиликни жадал, интенсив ривожлантириш — республика қишлоқ хўжалик комплексининг асосий вазифаларидан биридир. Бу соҳада Ўзбекистонда муайян ютуқларга эришилди. Ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили ўн ойи мобайнида гўшт ва тухум етиштириш 9 процент, сут етиштириш эса 7 процент кўпайди. Айни пайтда ҳамма турдаги чорва моллар ва паррандалар сони ўсди, маҳсулдорлиги ортди. Бироқ афсуски, қатор районлар ва хўжаликларда чорвачилик жуда суст ривожлантирилмоқда. Масалан, Октябрь, Уйчи, Сариосиё, Боёвут, Коммунистик, Шуманай, Ўзбекистон ва бошқа айрим районларда гўшт етиштириш ўтган йилдагига нисбатан камайиб кетди. Кўпчилик колхоз ва совхозлар молларни яхши семиртирмай гўштга топширмоқдалар. Республика «Птицепром»и кўпчилик корхоналари маҳсулдорликни камайтириб юбормоқдалар ҳамда парранда гўшти ва тухум етиштириш ҳамда давлатга топшириш планларини барбод қилмоқдалар. Норин, Шеробод, Шўрчи, Меҳнатобод, Оқолтин, Тўрткўл, Олтиариқ ва бошқа баъзи районларнинг колхоз ва совхозларида сигирлар маҳсулдорлиги пасайиб кетди. Бу фактлар шуни кўрсатиб турибдики, республика партия ташкилоти қишлоқ хўжалигининг ана шу муҳим тармоғини ҳозирги талаблар даражасига етказиб олиш учун ҳали кўп иш қилиши зарур.

Ўнинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Совети VI сессиясининг қарорлари республика барча меҳнаткашларининг ўн биринчи беш йиллик учинчи йилидаги хўжалик фаолиятининг конкрет программаси бўлиб қолади. Сессия 1983 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани ҳамда Ўзбекистон ССРни 1982 йилда иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани бажарилишининг бориши, шунингдек Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети ҳақида ва 1981 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги масалаларни қараб чиқди. Докладлар ва депутатларнинг сўзларида республика хўжалик ва маданий қурилишининг янги марралари, уларга эришиш йўл-йўриқлари белгилаб берилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VIII пленуми ҳамда республика олий ҳокимият органи сессияси қарорларини ҳаётга татбиқ этиш учун республика партия ташкилотларининг ташкилотчилик, сиёсий ва идеологик ишларини янада такомиллаштириш зарур. КПСС Марказий Комитети ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети кейинги пленумлари қарорларидан келиб чиқадиган вазифалар ҳар бир меҳнат коллективида, ҳар бир иш жойида атрофлича ўрганилиши лозим. КПСС Марказий Комитети Пленуми якунлари область, шаҳар ва район партия комитетларининг пленумларида, партия активларида, бошланғич партия ташкилотларининг йиғилишларида муҳокама этилиши керак.

Биз катта тарихий воқеа — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил топганлигининг 60 йиллигини нишонлаш арафасида турибмиз. Барча совет кишилари қатори Ўзбекистон деҳқонлари ҳам бу тантаналарга муносиб меҳнат совғалари ҳозирламоқдалар. Улар Ленин партияси белгилаб берган ҳамма режаларни тўла-тўкис амалга оширишга қатъий аҳду паймон қилганлар. Бу эса 1983 йил ва умуман беш йиллик планларининг муваффақиятли бажарилиши учун энг асосий гаровдир.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг ҚОНУНИ

1983 ЙИЛДА ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган 1983 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани Ўзбекистон ССР Олий Советининг план-бюджет комиссияси ва бошқа доимий комиссиялари киритган тузатишларни ҳисобга олган ҳолда тасдиқлансин.

2-модда. Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари бўйича 1983 йилда қуйидаги ўсиш суръатлари белгилансин:

	(1982 йилга нисбатан ўсиш—процент ҳисобида).
Ҳосил қилинган миллий даромад	4,2
Саноат маҳсулоти — жами	4,0
Шу жумладан:	
Ишлаб чиқариш воситалари ишлаб чиқариш	3,8
истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш	4,8
Давлат капитал маблағлари	3,0
Умум фойдаланадиган автомобиль транспортининг юк обороти	3,2
Ишчи ва хизматчилар сони (республика қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	1,6
Саноат фаолиятидан тушадиган фойда (республика қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	9,1
Аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар	3,1
Иш ҳақи фонди (республика қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	3,3
Аҳоли жон бошига тўғри келадиган ижтимоий истеъмол фондлари	2,2
Давлат ва кооператив савдоси чакана товар обороти	7,2
Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ҳажми	8,8
Давлат бюджетида бўлган мактабгача тарбия муассасаларидаги болалар сони	7,0
Куни узайтирилган мактаблар (ёки группалардаги ўқувчилар) сони	6,2
Ҳунар-техника ўқув юртларида тайёрлаб чиқариладиган малакали ишчилар сони	4,8
Касалхоналардаги ўринлар сони	3,7

1983 йилда маблағ билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига умумий саҳни 6,09 миллион квадрат метр уй-жой қурилсин.

3-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1983 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планини бажариш жараёнида КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VIII пленуми қарорларига амал қилиб, халқ хўжалиги тармоқларида мавжуд бўлган барча ички резервлардан мумкин қадар кўпроқ фойдаланиш, халқ хўжалигининг ҳамма бўғинларида фан ва техниканинг энг янги ютуқларини жорий этишни тезлаштириш, тежамкорлик режимини кучайтириш, социалистик мусобақани авж олдириш ҳамда давлат, план ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш асосида ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаш ва унинг самарадорлигини ошириш юзасидан белгиланган тадбирларни амалга оширсин ва зарур бўлган ҳолда план топшириқларига аниқликлар киритсин.

4-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига 1983 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани юзасидан Ўзбекистон ССР Олий Советининг план-бюджет комиссияси ва бошқа доимий комиссиялари хулосасида баён этилган таклифлар ва мулоҳазаларни, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Совети мажлисида депутатлар киритган таклифлар ҳамда мулоҳазаларни кўриб чиқиб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш вазифаси топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ХАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри. 1982 йил 30 ноябрь.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1983 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет комиссияси ва бошқа доимий комиссияларнинг тузатишларини ҳисобга олган ҳолда даромадлар ва харажатлар бўйича ҳаммаси бўлиб 6682311 минг сўм миқдорида тасдиқлансин.

2-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат бюджетида давлат ва кооператив корхоналари ҳамда ташкилотларидан тушадиган даромадлар—оборот солиғи, ишлаб чиқариш фондлари учун олинадиган ҳақ, фойданинг эркин қолдиғи, фойдадан ажратмалар, даромад солиғи ва социалистик хўжаликдан олинадиган бошқа даромадлар —жами 5574330 минг сўм миқдорида белгилансин.

3-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат бюджетида халқ хўжалигини —қурилиш индустриясини, енгил ва озиқ-овқат саноатини, қишлоқ хўжалигини, транспортни, уй-жой-коммунал хўжалигини ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини маблағ билан таъминлашга сарфланадиган харажатлар жами 3047212 минг сўм миқдорида белгилансин.

4-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат бюджетида социал-маданий тадбирларга—умумий таълим мактаблари, ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий ўқув юртлари, илмий-тадқиқот муассасалари, кутубхоналар, клублар, матбуот, телевидение, радиоэшиттириш ҳамда маориф ва маданиятга оид бошқа тадбирларга; касалхоналар, болалар яслилари, санаторийлар ҳамда соғлиқни сақлаш ва физкультурага доир бошқа муассасаларга, пенсия ҳамда нафақалар тўлашга ажратиладиган маблағлар жами 3400485 минг сўм миқдорида белгилансин.

5-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат бюджетида давлат ҳокимияти органлари ва давлат бошқарув органлари ҳамда судларни таъминлашга ажратиладиган маблағлар 83.348 минг сўм миқдорида белгилансин.

6-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги республика бюджети даромадлар ва харажатлар бўйича, маҳаллий бюджетларга ўтказиладиган 2097506 минг сўм миқдоридаги маблағни ҳам ҳисобга олган ҳолда 6293051 минг сўм миқдорида тасдиқлансин.

7-модда. Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг 1983 йилги Давлат бюджети ва областлар ҳамда Тошкент шаҳрининг 1983 йилги маҳаллий бюджетлари даромадлар ва харажатлар бўйича 2486766 минг сўм миқдорида белгилансин, шу жумладан:

	минг сўм
Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси	237057
Андижон области	188187
Бухоро области	132336
Жиззах области	87871
Қашқадарё области	158865
Навоий области	63031
Наманган области	155973
Самарқанд области	220731
Сурхондарё области	137104
Сирдарё области	84406
Тошкент области	260053
Фарғона области	239071
Хоразм области	116130
Тошкент шаҳри	405951

8-модда. 1983 йил учун Умумиттифоқ давлат солиқлари ва даромадларидан Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси Давлат бюджетига ҳамда областлар ва Тошкент шаҳрининг маҳаллий бюджетларига ажратмалар қуйидаги миқдорда тасдиқлансин:

а) оборот солиғидан: Қорақалпоғистон АССРга —100 процент, Андижон областига — 54,0 процент, Бухоро областига —36,5 процент, Жиззах областига —57,2 процент, Қашқадарё областига —45,5 процент, Навоий областига —49,1 процент, Наманган областига—69,2 процент, Самарқанд областига—20,3 процент, Сурхондарё областига —57,1 процент, Сирдарё областига —60,3 процент, Тошкент областига —36,9 процент, Фарғона областига —39,2 процент, Хоразм областига —23,1 процент, Тошкент шаҳрига —19,9 процент:

(Давоми учинчи бетда).

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети миллий байрам —Лаос Халқ Демократик Республикаси эълон қилинганлигининг 7 йиллиги муносабати билан Лаос Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ЛХДР Министрлар Советининг Раиси Кейсон Фомвихангa ва Лаос Халқ Демократик Республикаси Президенти, ЛХДР Олий халқ мажлиси Раиси Суфанувонгa табрик телеграммаси йўлладилар.

Халқ демократик революцияси ғалаба қозониб, 1975 йил 2 декабрда ЛХДР ташкил этилиши билан Лаос халқининг озодлик ва мустақиллик учун, социал эркинлик учун 30 йиллик кураши муваффақиятли тугалланди, дейилади телеграммада. Мамлакат социализм асосларини қуриш йўлига ўтди. Ўтган йиллар мобайнида Лаос халқи халқ революцион партияси раҳбарлигида экономика ва маданиятни ривожлантиришда, ўз ватанининг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашда ажойиб муваффақиятларга эришди. Ҳозирги вақтда Лаоснинг барча меҳнаткашлари ЛХРП III съезди қарорларини амалга ошириш учун, республиканинг биринчи беш йиллик плани вазифаларини бажариш учун актив ишламоқдалар.

Лаос Халқ Демократик Республикаси қардош социалистик мамлакатлар билан баҳамжиҳат ҳаракат қилиб, уруш хавфини йўқотиш ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш ишига ўз ҳиссасини қўшмоқда, халқларнинг тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм йўлидаги курашини актив қўллаб-қувватламоқда.

Совет Иттифоқи билан Лаос ўртасидаги ҳар томонлама алоқалар самарали ривожланмоқда. Эндиликда Совет-Лаос ҳамкорлиги мамлакатлар ҳамма соҳаларини қамраб олмоқда. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Совет давлати Лаос Халқ революцион партияси билан, Лаос Республикаси билан муносабатларни совет ва лаос халқлари манфаатлари йўлида, социалистик мамлакатларнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб ҳар томонлама ривожлантириш йўлини қатъият билан ўтказаверадилар. (ТАСС).

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганлиги учун қуйидаги область республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Андижон области —область партия комитетининг секретари ўртоқ Мамарасулов, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ҳасанов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Абдураззоқов, область «Заготхлопкопром» бирлашмасининг бошлиғи ўртоқ Мамарасулов ,область сельхозтехника бирлашмасининг раиси ўртоқ Алимов, область сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Бегибоев, область қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Жўраев, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ Тоштемирова.

ТЕРИМ ИЛҒОРЛАРИГА— ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети 1982 йил ноябрь ойи учинчи ўн кунлигида давлатга пахта сотиш юзасидан областлар, районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларда қолдирилди:

Қашқадарё области (область партия комитетининг секретари Р. Ғойипов, область ижроия комитетининг раиси Б. Элбоев, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи З. Асроров, область «Заготхлопкопром» бирлашмасининг бошлиғи Ю. Бегматов, область сельхозтехника бирлашмасининг раиси Н. Меллаев, область сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи М. Рўзиев, область қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси Р. Эшонқулов, область комсомол комитетининг секретари А. Аҳмедов). Бу область пахта тайёрлаш планини 100,35 процент бажарган ва ўн кунликда ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 6,97 процент ўсишини таъминлаган;

Қашқадарё областининг Кўриқ Кишон райони (район партия комитетининг секретари Д. Хушназаров, район ижроия комитетининг раиси Х. Каримов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Т. Намозов, райсельхозтехника бирлашмасининг бошқарувчиси Т. Холиёров, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи А. Абдуллаев, район қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси Б. Назаров, район комсомол комитетининг секретари С. Хўжақулов). Бу район пахта тайёрлаш планини 109,22 процент, машина терими планини 105,15 процент бажарган ва ўн кунликда ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 8,75 процент ўсишини таъминлаган;

Сурхондарё область Ангор районидаги «Коммунизм» колхози (колхоз правлениесининг раиси С. Хаитов, партия ташкилотининг секретари О. Бердиев, касаба союз комитетининг раиси И. Турсунов, комсомол комитетининг секретари У. Даутов). Бу колхоз пахта тайёрлаш планини 109,14 процент, машина терими планини 111,19 процент бажарган ва ўн кунликда ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 12,47 процент ўсишини таъминлаган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Самарқанд области (область партия комитетининг секретари Р. Ашуралиев, область ижроия комитетининг раиси С. Ҳамроқулов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи С. Бойзоқов, область «Заготхлопкопром» бошлиғи А. Йўлдошев, область сельхозтехника бирлашмасининг раиси А. Мирзаев, область сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Т. Тошпўлатов, область қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси Э. Эргашев, область комсомол комитетининг секретари А. Носиров). Бу область пахта тайёрлаш планини 100,89 процент, машина терими планини 99,5 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 6,28 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Фарғона областидан олиб берилади;

Қашқадарё областининг Чироқчи райони (район партия комитетининг секретари Т. Тиллаев, район ижроия комитетининг раиси Б. Аҳмедов, район ижроя комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи А. Усанов, райсельхозтехника бирлашмасининг бошқарувчиси У. Умаров, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи У. Бердикулов, район қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси Ж. Тангиров, район комсомол комитетининг секретари Ғ. Абдураҳмонов). Бу район пахта тайёрлаш планини 102,08 процент, машина терими планини 101,5 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 10,05 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Фарғона областининг Кува районидан олиб берилади;

Самарқанд областининг Пайариқ райони (район партия комитетининг секретари Х. Сайдиев , район ижроия комитетининг раиси О. Нафасова, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи А. Ғаффоров, райсельхозтехника бирлашмасининг бошқарувчиси Г. Хаитов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи А. Ҳусанов, район қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси И. Умиров; район комсомол комитетининг секретари Т. Норқулов). Бу район пахта тайёрлаш плани 101,65 процент, машина терими планини 96,87 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 9,01 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Фарғона областининг Ўзбекистон районидан олиб берилади;

(Давоми тўртинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ VI СЕССИЯСИ

ЯНГИ, ЁРҚИН ИСТИҚБОЛНИ КЎЗЛАБ

Депутат К. П. ДУДИН нутқи

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕКРЕТАРИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг ушбу сессияси КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми ва СССР Олий Советининг VII сессияси зўр таъсири остида ўтмоқда. Уларда қабул этилган қарорларда, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Юрий Владимирович Андроповнинг Пленумдаги нутқида экономикамиздаги ишларнинг аҳволи батафсил анализ қилинди, партиянинг, бутун совет халқининг КПСС XXVI съезди қарорларини, ўн биринчи беш йиллик планларини рўёбга чиқариш соҳасидаги жуда катта ишлари кўрсатиб ўтилди. Мамлакатнинг социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришга, бутун дунёда тинчликни таъминлашга қаратилган бир қанча принципиал муҳим қоидалар илгари сурилди.

Республиканинг барча меҳнаткашлари қатори тошкентликлар ҳам КПСС Марказий Комитети Пленумининг ва СССР Олий Совети сессиясининг қарорларини якдиллик билан маъқуллаб ва қўллаб-қувватлаб, меҳнат ғайрати ва сиёсий активлиги ғоят жўш урган бир вазиятда СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёздирдилар. Шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари маҳсулотнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ўн бир ойлик планини барвақт бажардилар. Шаҳарнинг 22 мингдан кўпроқ ишлаб чиқариш илғори ва новатори ўзларининг шахсий икки йиллик планларини Улуғ Октябрнинг 65 йиллигигача тугалладилар. Тошкентликлардан 1600 дан кўпроқ киши ўн биринчи беш йилликда ўн йиллик ва ундан ҳам кўпроқ йил топшириғини бажариш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқда. Тошкент меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорларида ўртага қўйилган вазифаларни амалга оширишни, Озиқ-овқат программасини рўёбга чиқаришни ўзларининг ватанпарварлик бурчи деб биладилар.

Партия ва совет органларимиз, депутатларимиз ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш йўлини янада собитқадамлик билан ўтказишни, интенсив ўсиш омилларидан тўла-тўкис фойдаланишни, интизомни мустаҳкамлашни, давлат олдидаги мажбуриятларини бажариш учун кадрларнинг масъулиятини кучайтиришни энг муҳим вазифалари деб ҳисоблайдилар.

Биз бутун куч-ғайратни ишлаб чиқариш самарадорлиги ва сифатини оширишнинг энг асосий йўналишларига марказлаштириш билан бирга бир қанча масалаларни ҳал этишда республика Министрлар Советидан, Госпланидан сўраймиз, чунки шаҳарни иқтисодий ва социал жиҳатдан янада ривожлантириш суръатлари мана шу масалаларнинг ҳал этилишига боғлиқ.

Тошкентда кўп миқдорда уй-жой қурилаётган бўлишига қарамай, аҳоли жон бошига тўғри келадиган уй-жойлар мамлакатнинг бошқа йирик шаҳарларига нисбатан ҳали ҳам кам. Шаҳарнинг қурилиш индустрияси базасини жадал ривожлантириш керак. Коммунал хўжалик ҳам тегишли равишда ривожлантирилиши зарур.

Тошкентни электр энергия, газ ва айниқса иссиқлик билан муттасил ва пухта равишда таъминлаш — навбатдаги муҳим проблемадир. Биз Ўзбекистон ССР Министрлар Советидан республика Энергетика ва электрлаштириш министрлигига ҳамда «Союзузбекгазпром»га шаҳарнинг электр, иссиқлик ва газ таъминоти бош схемаларини ишлаб чиқиш ва келгуси йилдаёқ шу схемаларни амалга оширишга киришиш тўғрисида кўрсатма беришни илтимос қиламиз. Тошкент ГРЭСини реконструкция қилиш зарур бўлиб қолди.

Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат плани билан бюджети КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини бажариш соҳасидаги ишда муҳим бўғин бўлиб қолади. (Қарсаклар).

Депутат С. Ҳ. ҲАМРОҚУЛОВ нутқи

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ

Партиямиз Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми ва СССР Олий Совети маъқуллаган бунёдкорлик ишлари планлари совет кишиларининг муддаоларини, фикр-ўйлари, орзу-умидларини тўла-тўкис ифодалайди.

Кўпгина меҳнат коллективларимиз СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига қабул қилган мажбуриятларини муваффақиятли бажармоқдалар. Қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари бу йилги бениҳоя қийин шароитда қаҳрамонона меҳнат қилиш намунасини кўрсатмоқдалар. Улар КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларига амал қилиб, Озиқ-овқат программасини бажаришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Экономика ва маданиятни ривожлантиришга халқ депутатлари Маҳаллий Советларининг таъсири анча ошди. Улар ўзларига бериб қўйилган ҳуқуқлардан кенгроқ ва кўпроқ фойдаланмоқдалар, депутатларнинг меҳнат ва жамоат фаолияти анча активлашди. КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларидан, КПСС Марказий Комитетининг Самарқанд область партия комитети ҳисоботи юзасидан қабул қилган қароридан келиб чиқадиган вазифаларнинг турмушга татбиқ этилиши шунга кўп жиҳатдан ёрдам берди.

Шу билан бирга мавжуд резерв ва имкониятлардан ҳали тўла-тўкис фойдаланилмаётганини англаб турибмиз.

Областда план топшириқларини бир қанча кўрсаткичлар бўйича бажармаётган корхоналар, қурилиш ташкилотлари ва хўжаликлар ҳали ҳам бор.

1983 йилги Давлат плани лойиҳасини тасдиқлаш пайтида бизнинг пахта етиштиришни ва тухум тайёрлашни ривожлантиришга тааллуқли таклифларимизни кўриб чиқишни, соғлиқни сақлаш объектларини, шунингдек посёлка, қишлоқ советларининг биноларини ҳамда бошқа бир қанча объектларни қуриш тўғрисидаги масалани ҳал этишни илтимос қиламиз. Шаҳарларни, район марказларини ободонлаштириш, халқ маориф муассасалари учун анжомлар, асбоб-ускуналар сотиб олиш ва уларни капитал ремонт қилиш учун қўшимча маблағ ажратиш тўғрисидаги илтимосимиз кўриб чиқилишини ҳам сўраймиз.

Самарқанд областининг меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини, юбилей йили ва умуман беш йиллик планларини муваффақиятли бажариш учун бутун кучларини ишга соладилар, мамлакатимизда коммунизм қурилишига муносиб ҳисса қўшадилар, деб ваъда беришга рухсат этгайсизлар. (Қарсаклар).

Депутат К. ИСКАНДАРОВА нутқи

НУКУС ТИКУВЧИЛИК ФАБРИКАСИНИНГ ТИКУВЧИ МОТОРИСТКАСИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов нутқ сўзлаган партия Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини, шунингдек СССР Олий Советининг VII сессиясининг якунларини Қорақалпоғистон меҳнаткашлари якдиллик билан маъқуллаб кутиб олдилар. Биз ҳаммамиз Пленум ва сессия материалларини ҳаракатимизнинг жанговар программаси сифатида қабул қилдик.

Қорақалпоғистон АССР беш йилликнинг иккинчи йилини иқтисодий ва социал ривожланишнинг барча асосий йўналишлари бўйича катта ютуқлар билан нишонламоқда. Нукус шаҳрининг бутун саноати беш йилликнинг икки йили топшириғини 28 ноябрда муддатидан илгари бажарганлигини айтиш қувончлидир.

Бу йил қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари учун машаққатли йил бўлди. Ҳар қандай қийинчиликларга қарамай, Қорақалпоғистонда қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштирилди. Давлатга қарийб 440 минг тонна — пландагидан 45 минг тонна кўп пахта топширилди. Деҳқончиликнинг бошқа маҳсулотларини ҳам давлатга сотиш планлари анча ошириб бажарилиб гўшт, сут, тухум, қоракўл, жун тайёрлаш топшириқлари муваффақиятли адо этилмоқда.

Эришилган муваффақиятларни қайд этиш билан бирга бизда фойдаланилмаган резервлар ва имкониятлар мавжудлиги, камчилик ва ҳал этилмаган проблемаларнинг борлиги тўғрисида ҳам гапириш керак. Биз бундан буён ҳам давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашимиз, жамоат ишлаб чиқариши самарадорлигини оширишимиз зарур.

Автоном республикада жуда катта капитал қурилиш ишлари амалга оширилмоқда, муҳим аҳамиятга эга бўлган бир неча объектлар барпо этилмоқда. Булар орасида Нукус ип-газлама комбинати ва йирик паррандачилик фабрикаси, Чимбой ва Берунийдаги чорвачилик комплекслари, бошқа объектлар бор. Қурилиш материалларининг етишмаётганлиги туфайли бу объектларни қуриш ва ишга тушириш суръатлари пасайиб кетмоқда. Биз Қорақалпоғистонда қурилаётган бинокорлик материаллари саноати корхоналари тезроқ ишга туширилишини, қурилишларни тегишли материал—техника ресурслари ва механизмлар билан таъминлашни кўзда тутишларини илтимос қиламиз. Шаҳарлар ва посёлкаларда водопроводлар, иссиқлик трассалари, канализацияларни реконструкция қилиш ва қуриш учун, мактаблар ва даволаш муассасаларини инвентарлар ва асбоб-ускуналар билан таъминлаш учун қўшимча ресурслар ажратилиши ҳам лозим.

Қорақалпоғистон меҳнаткашлари беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун бутун куч, билим ва тажрибаларини сарфлайдилар, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига авж олдирилган социалистик мусобақага муносиб ҳисса қўшадилар. (Қарсаклар).

Депутат У. АСАДОВ нутқи

НАВОИЙ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ

Барча совет кишилари сингари навқирон областимиз меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми ва СССР Олий Советининг еттинчи сессиясининг қарорларини бажаришга киришдилар. Улар ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олишга ҳозирлик кўрмоқдалар.

Область саноати ишчилар синфининг, инженер-техник ходимларнинг фидокорона меҳнати туфайли ўн бир ойлик планни ошириб бажарди. Капитал қурилишда ҳам муайян ютуқларга эришилди. Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари катта ютуқларни қўлга киритдилар. Улар мўл пахта ҳосили етиштирдилар ва йиғиштириб олдилар, давлатга дон, пилла, сабзавот, полиз экинлари, картошка, қоракўл тери ва жун топшириш юзасидан социалистик мажбуриятларни шараф билан бажардилар. Гўшт, сут, тухум тайёрлаш жадал олиб борилмоқда.

Областимиз ташкил топгандан бери қўлга киритилган муваффақиятлар анчагина, лекин ҳал этилмаган проблемалар ҳам мавжуд. Уларни бартараф этиш учун биз барча ишларни қилаяпмиз. Бугунги сессияда қабул қилинаётган планлар зиммамизга хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида масъулиятли ва мураккаб вазифаларни юклайди.

Қизилтепа ва Навоий паррандачилик фабрикаларида тухум ва парранда гўшти етиштириш плани мунтазам бажарилмаётганлиги бизни ташвишга солмоқда. Асбоб-ускуналар эскирганлиги, паррандаларни боқиш учун зарур шароит йўқлиги бунинг сабабларидан биридир. Шуни назарда тутиб, республика Госплани ва қишлоқ хўжалик министрлигидан фабрикани реконструкция қилишда бизларга ёрдам беришларини, бунинг учун зарур маблағ ва асбоб-ускуналар ажратишларини сўраймиз.

Пахта, дон ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик ва чорвачилик маҳсулотларини етиштиришни кўпайтириш сув билан таъминлаш ва ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш билан боғлиқ проблемаларнинг ҳал этилишини талаб қилади. Ҳозирги вақтда Аму—Бухоро канали реконструкция қилинмоқда ва ёрдамчи насос станцияси қуриш ишлари бошланди. Бу Ўртачўл массивини сув билан таъминлашни яхшилайди. Навоий областида сув билан таъминлаш масаласининг тўла ҳал этилиши Тўдакўл насос станциясини қуриш зарурлигини тақозо этади. Бу масалани тўла-тўкис ҳал этишни тезлаштиришни сўраймиз.

Республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ҳамда Госкомводстройдан, ирригация тармоғини такомиллаштиришда, мелиорация ишларини механизациялаштиришда ёрдам беришларини сўраймиз. Уй-жой, социал-маданий ва маиший объектлар қурилишига қўшимча маблағлар ажратиш зарур.

Областимиз депутатлари номидан 1983 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани ҳамда республика Давлат бюджети лойиҳаларини тасдиқлаш тўғрисидаги таклифни қўллаб-қувватлайман. (Қарсаклар).

Депутат И. Т. СОРОКИН нутқи

ХОРАЗМ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕКРЕТАРИ

Барча совет кишилари каби Хоразм меҳнаткашлари ҳам ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб нишонлашга интилмоқдалар. Улар партиямиз Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми, СССР Олий Совети VII сессияси қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Пленумда сўзлаган программавий нутқини зўр мамнуният билан қабул қилдилар.

Партия ва давлатнинг доимий кўмагига таянган Хоразм меҳнаткашлари ҳам Ўзбекистон ютуқларига ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Область саноати ўн бир ойлик планни муддатидан илгари бажарди. Қишлоқ хўжалик ходимлари бу йилги қийинчиликларни бартараф этиб, оширилган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминладилар. Келгуси йил мўл ҳосилининг мустаҳкам пойдеворини яратиш учун зарур бўлган тадбирлар, чорва қишловини ташкилий равишда ўтказиш учун зарур бўлган барча тадбирлар амалга оширилмоқда.

Шу билан бирга бизнинг областимизда ҳам, сессияда ҳақли равишда айтиб ўтилган камчиликлар, фойдаланилмаган резервлар мавжуд. Биз камчиликларни иложи борича тезроқ бартараф этиш, интенсивлаш, ишлаб чиқариш самарадорлигини, маҳсулот сифатини ошириш, тежамкорлик режимини кучайтириш давлат, меҳнат ва ижрочилик интизомини мустаҳкамлаш учун барча куч-ғайратларимизни сарфлашни ўз вазифамиз, деб биламиз.

Хоразм области ишлаб чиқариш кучларини янада ривожлантириш ва Қизилқум массиви ерларини комплекс ўзлаштириш планлари муносабати билан Хоразм областида экономика ва маданиятни юксалтиришнинг кенг истиқболлари очилмоқда.

Биз бу планларни амалга оширишда республика министрликлари ва идоралари ҳар доимдагидек энг фаол иштирок этадилар деб умид қиламиз.

1983 йилда республикани иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани ва Давлат бюджети лойиҳалари ўн биринчи беш йилликда Ўзбекистон олдига қўйилган вазифаларга тўла мувофиқ равишда ишлаб чиқилган. Биз қуйидагиларни эътиборга олишни илтимос қиламиз. Дон, гўшт ва бошқа маҳсулотларни етиштиришни кўпайтиришнинг катта имкониятлари мавжуд бўлган Қизилқум массиви ерларини тезроқ ўзлаштириш учун қўшимча капитал маблағлар ва материал техника ресурслари ажратилиши кўзда тутилиши мақсадга мувофиқ бўлар эди. Турар-жой, коммунал хўжалик, маориф ва соғлиқни сақлаш объектларини қуриш учун маблағ ва материал ресурслар кўпайтирилишини ҳам илтимос қиламиз.

Хоразм области меҳнаткашлари СССРнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олишни, таъминлаб, беш йилликнинг учинчи йили халқ хўжалиги планини муваффақиятли адо этиш учун мустаҳкам замин яратадилар. (Қарсаклар).

Депутат М. ЭГАМБЕРДИЕВ нутқи

ЎЗБЕКИСТОН ССР «ГОСКОМСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» РАИСИ

Бу йил Ўзбекистон қишлоқ меҳнатчилари эришган муваффақиятларга республика «Госкомсельхозтехника»си корхона ва ташкилотларининг коллективлари ҳам ҳисса қўшдилар. Ишлаб чиқариш фаолиятининг ҳамма турлари соҳасида ўн бир ойлик план муддатидан илгари — 25 ноябрда бажарилди. Шу билан бирга, биз ўз ишимизга танқидий назар билан қараб, камчиликларни, фойдаланилмаётган резервларни ҳам пайқаб олдик.

Бу йилги кузнинг мураккаб шароитларида «Госкомсельхозтехника» корхоналари кузги-қишки ишларнинг бутун комплексини жуда қисқа муддатларда ўтказиши лозим. Устахоналарнинг ҳаммаси икки сменада ишлашга ўтказилмоқда, ремонт тадбирларини бажаришга хўжаликларнинг механизаторлари жалб этилмоқда, кўкламни шайланиб кутиб олиш учун машина-механизмларнинг кузги-қишки ремонтини жадаллаштириш чоралари кўрилмоқда.

Ҳозир республика «Госкомсельхозтехника»си чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказишда, ем-хашак цехлари ва озуқа корхоналарининг, чорвачилик хўжаликлари ва жамики машина-ускуналарининг узлуксиз ишлашини таъминлашда колхоз ва совхозларга зарур ёрдам кўрсатишга катта эътибор бермоқда.

Фан-техника тараққиётини ҳар томонлама жадаллаштириш мамлакат халқ хўжалигининг самарадорлигини оширишнинг муҳим резервидир. Бу соҳада биз катта иш қилмоқдамиз. Аммо бу вазифани бажариш учун бир қанча масалалар ҳал этилиши лозим. Чигит экадиган ва буғдой қатор ораларини юмшатадиган универсал машиналар ишлаб чиқаришни жадаллаштириш лозим. Ҳозир ишлаб чиқарилаётган олти маркадаги пахта териш машинаси ўрнига тўкилган пахтани қўлда териб олишга эҳтиёж қолдирмайдиган пневматик подборщик билан таъминланган янги, мукаммал универсал пахта териш машинаси ишлаб чиқаришга ўтиш эҳтиёжи ҳам жуда пишиб етилди. Республика корхоналарида кенг қамровли ротацион мотига, шунингдек мева-сабзавот хўжалиги учун бир қанча машиналар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш зарур.

Республика «Госкомсельхозтехника»си ишлаб чиқариш базасини янада кенгайтириш учун бизга катта ёрдам берилмоқда. Аммо ривожланиш суръатлари қишлоқ хўжалигини техника билан таъминлашнинг ўсишидан, янги ерларни ўзлаштириш миқёсидан ҳали ҳам орқада қолмоқда. Ремонт корхоналари, савдо базаларига, техникавий хизмат станцияларига бўлган эҳтиёж ҳали тўла-тўкис таъминланмаяпти. Бу тафовутни тугатиш учун қўшимча маблағ керак бўлади.

«Госкомсельхозтехника» корхоналари ва ташкилотларининг меҳнатчилари КПСС XXVI съезди ва мамлакатнинг Озиқ-овқат программаси ўртага қўйган вазифаларни муваффақиятли бажаришга бутун кучни сарфлайдилар, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб оладилар. (Қарсаклар).

Депутат О. СЎПИЕВА нутқи

АНДИЖОН РАЙОНИДАГИ ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ СОВХОЗНИНГ СУТ СОҒУВЧИСИ

КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленумининг қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Юрий Владимирович Андроповнинг шу Пленумда сўзлаган ёрқин ва сермазмун нутқи ҳар биримизда ғоят катта қизиқиш уйғотди, ижтимоий ишлаб чиқариш ва иш сифати самарадорлигини оширишга эришиш учун янада актив курашишга ундади.

Андижон областининг меҳнаткашлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олишга интилиб, ўз зиммаларига олган мажбуриятлар муваффақиятли бажарилиши учун кўп иш қилмоқдалар. Саноат ходимлари, қурувчилар муайян муваффақиятларга эришдилар. Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олинди. Гўшт, сут, тухум ва бошқа хил чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

Областда ўнта янги паррандачилик фабрикаси қурилаётганлиги ва мавжуд учта фабрика реконструкция қилинаётганлигини айтишдан мамнунмиз. Шу кунларда Андижон, Балиқчи, Қўрғонтепа ва Хўжаобод паррандачилик фабрикаларида ҳамда Пахтаободдаги ўрдак комплексида парранда гўшти етиштиришга мўлжалланган бир қанча ишлаб чиқариш қувватлари фойдаланишга топширилди.

Совхозимиз коллективи КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1982—1983 йилларда чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисидаги қарорини ишчанлик билан кутиб олдилар. Янги қишлоқ хўжалик йилига яхши тайёргарлик кўриш учун барча тадбирлар амалга оширилмоқда.

Йил бошидан бери мен ўзимга бириктирилган йиғирма бош сигирнинг ҳар биридан 4200 килограммдан сут соғиб олдим. Бу кўрсаткич зиммамга олган мажбуриятимдан анча юқоридир.

Андижон областидан сайланган депутатлар 1983 йилги Давлат планининг асосий кўрсаткичлари ва Давлат бюджетининг лойиҳаси билан батафсил танишиб чиқдилар ҳамда улар мазкур ҳужжатлар республика ва область ишлаб чиқарувчи кучларини янада ривожлантириш манфаатларига жавоб беради, деб ҳисоблайдилар. Айни вақтда бир қанча таклиф ва мулоҳазаларни айтишни истардим.

Андижондаги уйсозлик комбинатининг қуввати ҳозирги вақтда талабларга жавоб бермаётир. Шунга қарамай Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги комбинатни реконструкция қилиш тўғрисидаги масалани ҳал этмаяпти. Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги Советободдаги уйсозлик комбинатини лойиҳалаштириш ва қуриш тўғрисидаги топшириқни бажармаяпти.

Бизлар Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга ошириш учун Комсомолобод районидаги адирларни ва қўриқ ерларни ўзлаштирмоқдамиз. Бу ерда олтита янги совхоз ташкил этилди. Бироқ ана шу хўжаликларда уй-жойлар ва маданий-маиший объектлар камлиги натижасида ишчи кучи етишмаяпти.

Областимиз меҳнаткашлари коммунистик қурилишда янги марраларга эришиш учун куч-ғайратни аямайдилар, деб ваъда беришга рухсат этгайсиз. (Қарсаклар).

Депутат Т. ИСЛОМОВ нутқи

БЎКА РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг ушбу сессияси совет халқининг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати ўсган вазиятда, юбилей йили якунланаётган кунларда ўтмоқда. Тошкент областининг меҳнаткашлари партия ва ҳукуматнинг халқ бахт-саодати тўғрисидаги ғамхўрлигига жавобан план топшириқларини ва социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш учун сабот билан курашмоқдалар.

Бўка районининг меҳнаткашлари ҳам бир мунча муваффақиятларга эришдилар. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ва реализация қилиш, меҳнат унумдорлигини ошириш планлари муваффақиятли бажарилмоқда. Капитал қурилиш миқёси кенгаймоқда. Бу йил қишлоқ меҳнатчилари айниқса яхши ишладилар. 79,6 минг тонна, яъни планда белгиланганидан анча кўп миқдорда пахта тайёрланиб давлатга топширилди. «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг пахтакорлари ажойиб муваффақиятларга эришдилар. Улар четдан ёрдам кучи жалб этмай, пахта тайёрлаш йиллик планини 11 иш кунида бажардилар. Ялпи ҳосилнинг 90 проценти машинада терилди. Колхоздаги ҳосилдорлик 52 центнерга етказилди. Районда давлатга дон шу жумладан маккажўхори, шоли ҳамда полиз экинлари, картошка, мева, сабзавотчилик маҳсулотлари сотиш планлари ошириб бажарилди. Планда белгиланганига нисбатан 600 тонна гўшт, 850 тонна сут, 1 миллион 200 минг дона кўп тухум сотилди.

Партия билан ҳукумат бизга қилинган ишларга танқидий назар билан қарашни, бутун куч ва ғайратни резервлардан оқилона фойдаланишни, ҳал этилмаган масалаларни ҳал этишни ўргатмоқда. Биз қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришни кўпайтиришда эришган суръатлар халқ хўжалик юритишнинг социалистик системаси катта имкониятлари даражасида эмаслигини тан олиш керак.

1983 йилги Давлат плани лойиҳаси республика ва областимиз ишлаб чиқарувчи кучларини янада ривожлантириш манфаатларига мос келади. Давлат бюджетининг лойиҳаси ҳам республиканинг реал молиявий имкониятларига мувофиқдир. Айни вақтда баъзи бир мулоҳазаларни айтиб ўтмоқчиман. Биз Ўзбекистон ССР Госпланидан қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштириш ва харид қилиш юзасидан белгиланган ҳажмни эътиборга олиб экинзорлар структурасини қайта кўриб чиқишни сўраймиз, республиканинг тегишли министрликлари ва идораларидан, Ўзбекистон ССР Госпланидан халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, коммунал-маиший хизмат ва савдо объектлари қурилишига қўшимча капитал маблағ ажратиш имкониятларини кўриб чиқишни ҳам илтимос қиламиз. Республика Мелиорация ва сув хўжалиги, Қишлоқ хўжалиги министрликлари, сув объектлари қурилиши Давлат комитети Кўкорол массивини ўзлаштиришни жадаллаштиришлари керак.

Областимиз ва районимиз меҳнаткашлари партия белгилаган вазифаларни тўла ва ошириб бажариш учун бутун куч ва билимларини бундан буён ҳам ишга соладилар, Ватанимиз қудратини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшадилар. (Қарсаклар).

Депутат Х. ИСРОИЛОВ нутқи

ДЎСТЛИК РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг ва СССР Олий Совети сессиясининг материалларида партиямиз билан халқимизнинг КПСС XXVI съездидан кейинги ишлари ва зафарлари чуқур анализ қилинди, съезд қарорларини бундан буён амалга ошириш йўллари атрофлича кўрсатиб берилди. Бу, ҳар биримизнинг дилимизга белгиланган мақсадларга муваффақиятли эришилади, деган ишонч бахш этади, янада яхшироқ ва самаралироқ меҳнат қилиш истагини кучайтиради.

Республиканинг ва Жиззах областимизнинг ютуқларида Дўстлик райони чўлқуварларининг ҳам меҳнат ҳиссаси бор. Саноат ходимлари маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтирдилар, капитал қурилиш юксак суръатлар билан амалга оширилмоқда. Об-ҳаво шароитлари жуда ноқулай келишига қарамай, пахтакорлар планни муваффақиятли бажардилар. Озиқ-овқат программасини амалга ошириш учун районда кўп иш қилинмоқда. Давлатга дон, полиз маҳсулотлари, сабзавот, узум, мева, пилла сотиш кўпайди. Гўшт етиштириш ва давлатга сотиш ўтган йилга нисбатан 122 процент, сут 116 ва тухум 115 процент кўпайди.

Республика Олий Совети муҳокамасига тақдим этилган 1983 йилги иқтисодий ва социал ривожланиш плани билан Давлат бюджетининг лойиҳалари меҳнаткашларнинг манфаатларига тўла-тўкис мос келади. Уларни амалга ошириш халқ хўжалигини янада ривожлантиришни, республикамизни равнақ топдиришни таъминлайди. Шу билан бирга биз план ва бюджет лойиҳаларини узил-кесил таҳлил этиш вақтида бизнинг баъзи илтимосларимизни инобатга олишни сўраймиз.

Бизнинг фикримизча, областдаги район марказларини ва маъмурий марказ —Жиззах шаҳрини ободонлаштириш учун қўшимча маблағ ажратилиши керак. Соғлиқни сақлаш ва халқ маорифи объектлари учун анжомлар сотиб олишга ва иморатларни капитал ремонт қилишга қўшимча маблағ керак.

Ёш областимизнинг ишлаб чиқариш корхоналари кўпайиб бораётганлиги, қишлоқ хўжалиги ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари тез суръатлар билан ривожланаётганлиги аҳолининг кўпайишига олиб боради. Бу эса ўз навбатида уй-жой қурилиши проблемасини кўндаланг қилиб қўяди.

Область хўжаликларида сабзавот ва мева етиштириш йил сайин кўпаймоқда. Бу эса мева қоқиси тайёрлайдиган завод ва консерва заводи қуришни талаб қилади. Тегишли министрлик ва идоралардан шу масалани ҳал этишда ёрдам беришларини сўраймиз.

Жиззах областининг меҳнаткашлари беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун куч-ғайратни аямайдилар, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб оладилар. (Қарсаклар).

Депутат Р. РАҲМОНОВ нутқи

ПЕШКУ РАЙОНИДАГИ «МОСКВА» КОЛХОЗИНИНГ РАИСИ

Пешку районимиз деҳқонлари юбилей йилининг меҳнат вахтасида катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Давлатга пахта сотиш, дон, сабзавот, полиз экинлари, мева, узум, картошка, шунингдек тухум, жун, қоракўл тери ва пилла тайёрлаш ва сотиш юзасидан халқ хўжалик планлари бажарилди Район чорвадорлари ҳозирги кунларда бутун куч ва ғайратларини гўшт ва сут етиштириш юзасидан олинган йиллик планларни муддатидан илгари бажаришга сарфламоқдалар.

Район меҳнатчилари КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорларини изчил амалга ошира бориб, Озиқ-овқат программасини тезроқ рўёбга чиқариш учун, шу мақсад йўлида барча резервлар ва имкониятлардан фойдаланиш учун иложи бўлган ҳамма ишларни қилмоқдалар. Пахтачилик бригадаларида ва колхозчиларнинг шахсий хўжаликларида чорвачиликни ривожлантиришга эътибор кучайтирилмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ пахтачилик бригадаларининг ёрдамчи хўжаликларида жуда кўп қорамол, қўй ва эчки, парранда ва қуён боқилмоқда. Ҳар бир ҳовлида мол ва парранда бор. Коллектор ва каналлар ёқаларида жойлашган участкаларда ўрдак боқиш, мева ва узум етиштириш учун имкониятлар қидириб топилмоқда.

Шу билан бирга, бизнинг фаолиятимиз КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми талаблари асосида баҳоланса, биз ҳали ўз резервларимиздан тўла фойдаланмаётганлигимизни эътироф этиш керак бўлади. Чорвачиликни ривожлантиришда камчиликлар мавжуд. Моллар зотини яхшилаш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш, озуқа сифатини ошириш учун ҳали кўп ишлар қилиш керак. Деҳқончиликда илғор агротехника талабларига риоя қилишга катта эътибор бериш, қишлоқ хўжалик экинларини машиналар билан йиғиб-теришни ҳисобга олиб ўстириш, маҳсулотлар таннархини камайтириш зарур.

1983 йилга мўлжалланган Давлат плани ва Давлат бюджетининг республика Олий Совети сессияси муҳокамасига қўйилган лойиҳаси меҳнаткашларнинг туб манфаатларига жавоб беради. План ва бюджетларнинг амалга оширилиши умуман халқ хўжалигини, жумладан республиканинг барча областлари, районлари ва хўжаликларида қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга кўмаклашади.

Шу билан бирга бир қанча таклифларимиз ҳам бор. Варахша массивимизда жуда кўп ер бор. Бу ерларда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш мумкин бўларди. Ана шу массивни ўзлаштириш ва суғориш борасида тадбирларни амалга ошириш зарур. Республиканинг тегишли министрликлари ва идоралари бизга бу ишда зарур ёрдамни кўрсатишларини илтимос қиламиз.

Районимизда қишлоқларни ободонлаштириш борасида катта иш қилинмоқда. Шунинг учун ҳам биз соғлиқни сақлаш ва турар жой объектларини қуриш учун қўшимча маблағлар ажратиб берилишини сўраймиз.

Областимиз меҳнаткашлари ўзларининг барча куч-ғайратларини иқтисодий ва социал ривожлантириш 1983 йил планларида белгиланган барча ишларни бажаришга сафарбар этиб, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларини изчил амалга оширадилар, деб ишонтиришга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ VI СЕССИЯСИ

ЯНГИ, ЁРҚИН ИСТИҚБОЛНИ КЎЗЛАБ

Депутат Н. ХОЛМИРЗАЕВА нутқи

ШЕРОБОД РАЙОНИДАГИ «ОКТЯБРЬ 60 ЙИЛЛИГИ» СОВХОЗИ БРИГАДИРИ

Леонид Ильич Брежнев республикамизга учинчи Ленин ордени топширилиши муносабати билан Тошкентда бўлиб ўтган тантаналарда сўзлаган нутқида ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва пахта сифатини яхшилаш зарурлигини алоҳида уқтириб ўтган эди. Шу йилнинг баҳорида район хўжаликларидаги катта майдонга ингичка толали пахта нави уруғлиги экилди. Кузда эса давлатга қарийб 33700 тонна қимматли хом ашё топширилди.

Мен раҳбарлик қилаётган бригада комсомол ёшлар бригадаси. Биз ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб юборганмиз. 20 гектар ерга пахта, 60 гектар майдонга маккажўхори экдик. Гектар бошига ўртача ҳосилдорликни 50 центнергача етказиб, 100 тонна «оқ олтин» териб олдик. Деҳқонларимиз дон етиштиришни кўпайтиришга, Озиқ-овқат программасини бажаришга салмоқли ҳисса қўшишлари учун ҳам кўп ишларни амалга оширдик. Биз техникадан ва бригада пудратининг афзалликларидан кенг фойдаланган ҳолда 490 тонна маккажўхори дони етиштирдик, ҳар гектар ер унумдорлигини 130 центнерга етказдик.

Бу йил совхозимизнинг бутун коллективи яхши меҳнат қилди. Пахта ва дон етиштиришда юксак кўрсаткичларга эришиш билан бирга гўшт, жун, пилла, сабзавот, полиз экинлари сотиш йиллик планлари ҳам ошириб бажарилди.

Бизнинг қўриқ совхозимиз Шеробод даштида ташкил этилган энг сўнгги совхозлардан биридир. Бизда чўлни ўзлаштириш учун келаётган меҳнаткашлар тобора кўпаймоқда. Бунинг натижасида уй-жой масаласида қийинчиликлар вужудга келди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг республика аҳолиси турмуш маданиятини янада юксалтириш тўғрисидаги қарори бизнинг фикримизча, қониқарсиз бажарилмоқда. Маданий-маиший аҳамиятга эга бўлган объектлар, мактаблар қуриш ишлари кўнгилдагидек эмас. Қишлоқ хўжалиги министрлигининг ана шу мақсадлар учун ажратаётган капитал маблағлари суст ўзлаштирилмоқда. Райондаги бошқа хўжаликларда ҳам аҳвол шундай. Биз республика ҳукуматидан ва тегишли министрликлардан бу ишда бизга ёрдам беришларини илтимос қиламиз.

Эътиборингизни яна бир масалага жалб этмоқчиман. Областимиз меҳнаткашлари 1983 йилда карам етиштиришни кўпайтириш мажбуриятини қабул қилдилар. Бироқ, бизда яшиклар етишмайди, сабзавотни темир йўл орқали ташишни кўпайтириш тўғрисида ҳам қайғуриш лозим. Республика Госплани ва бир қанча министрликлар бизнинг учта район марказимизда енгил саноат корхоналарининг филиалларини қуриш билан боғлиқ масалаларни тезроқ ҳал этишлари лозим. **(Қарсаклар).**

Депутат Я. И. ИЛИАДИ нутқи

ҚАРШИ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ

Совет жамиятимиз ҳозир ҳар қачонгидан ҳам якдил ва жипслашгандир. Бу бирлик азиз Леонид Ильич Брежнев билан қайғули видолашув кунларида алоҳида куч билан намоён бўлди. КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми ва 1982 йилги ноябрь Пленуми партиянинг Ленин йўлидан олға боришга, КПСС XXVI съезди йўлини сабот ва изчиллик билан амалга оширишга азму қарор берганлигини мамлакат олдида, бутун дунё олдида зўр куч билан намойиш қилиб кўрсатди.

Барча совет кишилари қатори қаршиликлар ҳам юбилей олди социалистик мусобақасини кенг авж олдирмоқдалар, мамлакатимиз янада бақувват, кўркам ва бадавлат бўлиши учун ҳамма ишни қилмоқдалар. Шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари ўн бир ойлик планни муддатидан илгари бажардилар. Қурувчилар зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар, аҳолининг турмуш маданияти муттасил ошмоқда. Шаҳарда ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш соҳасида жиддий чоралар амалга оширилмоқда. Шу билан бирга биз ҳали ишлаб чиқаришни ўстириш имкониятларидан етарли фойдаланилмаётганлигини англаб турибмиз. Айрим саноат корхоналари маҳсулот реализация қилиш ва меҳнат унумдорлигини ўстириш планларини уддаламаяпти. Қурилишдаги, транспортдаги ҳамма ишларни ҳам кўнгилдагидек деб бўлмайди. Биз камчиликларни тезроқ тугаллашга интилаяпмиз. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги кунигача беш йилликнинг икки йили планларини барча кўрсаткичлар бўйича бажариш учун ҳамма иш қилинмоқда.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси республиканинг иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг беш йиллик учинчи йилига мўлжалланган энг муҳим йўналишларини белгилаб беради. Бизнинг шаҳримизда ҳам кўп иш қилиниши керак. Саноат маҳсулоти реализация қилиш ҳажмини кўпайтириш, 2 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштириш кўзда тутилган. Уй-жой қурилишини ва ободончиликни ривожлантириш учун катта тадбирлар белгиланмоқда.

Биз ҳар йили 100 минг квадрат метргача уй-жой қуриб битказишимиз лозим. Бироқ Қарши уйсозлик комбинати реконструкция қилиниб бўлгандан кейин у бизга ана шунча уй-жой қуриш учун етарли йиғма темир-бетонни бермайди. Биз республика Госпланидан маҳаллий Советлар йўли билан йилига қўшимча равишда 30 минг квадрат метр уй-жой қуриш учун капитал маблағ ва пудрат ишлари лимити ажратиб беришни сўраймиз.

Қарши шаҳрининг коммунистлари, барча меҳнатчилари коммунистик бунёдкорлик улуғвор программасидан руҳланиб СССРнинг 60 йиллигини меҳнатда янги зафарлар билан кутиб оладилар ва КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшадилар, деб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига ва республика ҳукуматига, ушбу сессия қатнашчиларига ваъда беришга ижозат қилгайсизлар. **(Қарсаклар).**

Депутат А. РУСТАМОВ нутқи

ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг бу галги сессияси КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми ва СССР Олий Совети еттинчи сессиясининг қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўрток Ю. В. Андроповнинг Пленумда сўзлаган ёрқин нутқининг сафарбар этувчи таъсири остида ўтмоқда. Барча совет кишилари сингари Фарғона областининг меҳнаткашлари ҳам Пленум ва сессия ҳужжатларини якдиллик билан маъқулладилар ҳамда ижро учун қабул қилдилар.

Областимиз меҳнаткашлари ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида кўпгина муваффақиятларни қўлга киритдилар. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми, жумладан халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ҳажми ошди. Суғориладиган майдонлардан оқилона фойдаланиш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, айниқса Марказий Фарғона чўлларини гуллаётган воҳага айлантириш учун кўп иш қилинди. Область пахтакорлари ноқулай об-ҳаво натижасида юз берган қийинчиликларни муваффақиятли бартараф этиб, ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажардилар. Пиллакорлар яхши ишладилар. Сабзавот, полиз экинлари, картошка, хўл мева, узум ва деҳқончиликнинг бошқа маҳсулотларини сотиш юзасидан зиммага олинган мажбуриятлар ошириб адо этилди. Ўтган йилдагидан анча кўп чорвачилик маҳсулоти олинди.

1983 йилги планга мувофиқ областимизда халқ хўжалигининг барча тармоқлари янада ривожлантирилади. Бироқ ҳал этилмаган баъзи масалалар бор. Биз республика министрликлари ва идораларининг эътиборини ана шу масалаларга жалб этишни истардик. «Фергананефтиоргсинтез», «Азот» бирлашмаларида газ аппаратлари, фуран бирикмалари, сунъий чарм, химиявий тола заводларида, Қувасой цемент заводида мавжуд қувватлардан тўла фойдаланиш учун ана шу корхоналарни хом ашё билан таъминлаш зарур. Қурилиш материаллари ва йиғма конструкциялар ўз вақтида етказиб берилмаётганлиги натижасида Бешариқда тўқимачилик комбинатининг филиали қурилиши орқага сурилмоқда. Область экономикаси жадал ўсаётганлиги, аҳоли йил сайин кўпайиб бораётганлиги биздан уй-жой қурилишига эътиборни кучайтиришни талаб қилади. Ана шу мақсадлар учун қўшимча маблағлар ажратилишини, шунингдек бинокорлик материаллари саноати министрлиги ва «Узколхозстрой»га қарашли ғишт заводларини реконструкция қилишни жадаллаштиришни, тўққиз қаватли уйлар учун деталлар ишлаб чиқаришга мўлжалланган комбинатни тезроқ қуриб битказишни сўраймиз.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигидан яқин вақт ичида беш юздан ортиқ эски ва янги қудуқларни насос билан таъминлашни сўраймиз. Областимизда янги ихтисослаштирилган совхозлар ташкил этилганлиги муносабати билан қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштириш планларига бир қанча ўзгартишлар киритиш зарур.

Областимиздан сайланган бир группа депутатларнинг топшириғига мувофиқ 1983 йилда республикани иқтисодий ва социал ривожлантириш планини ҳамда бюджетни тасдиқлаш тўғрисидаги таклифни қўллаб-қувватлайман. **(Қарсаклар).**

Депутат В. С. ЖЕЛОНКИНА нутқи

ЯНГИЕР ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ ВА КОНСТРУКЦИЯЛАРИ КОМБИНАТИНИНГ АРМАТУРА ПАЙВАНДЧИСИ

Бизнинг сессиямиз республикамиз 1983 йилги плани ва бюджетини муҳокама қилмоқда. Келгуси йилда қилинадиган катта ҳажмдаги ишларга Янгиер қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинати коллективи қилган меҳнат ҳам қўшилади.

Беш йилликнинг иккинчи йили тугай деб қолди. Корхонанинг ҳамма бўлим ва цехларида СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақа кенг қулоч ёзди. Кўпгина коллективлар топшириқлар барвақт бажарилганлиги, мажбуриятлар ўринлатиб қўйилганлиги тўғрисида рапорт бермоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Республика барча меҳнаткашларига мурожаат этиб, етиштирилган мўл пахта ҳосилини бир мисқол ҳам қолдирмай териб олиш тўғрисидаги даъвати комбинат меҳнатчилари қалбида қизғин акс-садо берди. Бизнинг коллективимиз ҳам умумий ишдан четда қолмади. Пахта терими бошлангандан буён комбинат ходимлари оталиқ хўжаликларда 820 тоннадан кўпроқ «оқ олтин» териб бердилар.

Бизнинг аҳил коллективимиз бу йилги планнигина эмас, умуман беш йилликни ҳам барвақт тугаллашга қаттиқ бел боғлаган. Тиғиз топшириқларни бажариш учун бизнинг истагимиз ва ғайрат-шижоатимизгина етарли эмас. Бунинг учун айрим цехларни реконструкция қилиш, асбоб-ускуналарнинг бир қисмини янгилаш зарур. Комбинатга цемент, металл, ёғоч сингари материаллар бир маромда етказиб берилиши керак.

Яна бир муҳим проблема бор. Комбинат территориясида бир неча йил муқаддам қурила бошлаган эгилувчан шланглар ишлаб чиқарувчи завод ҳамон чала ётибди. «Главсредазирсовхозстрой» бу корхонани қуриб битказиш масаласини зудлик билан ҳал қилиши лозим.

Областдаги совхозлар мустаҳкамланиб, ўсиб бормоқда, уларда эса янги уй-жойлар қурилмаяпти. Шу сабабли мазкур масалани ҳал этишда ёрдам беришини сўраймиз.

Ички хўжалик йўлларини, инженерлик коммуникацияларини тартибга солиш учун ҳам қўшимча маблағ керак, чунки ерларни кўп миқдорда шўр босиши натижасида бу йўллар ва коммуникациялар тез ишдан чиқиб қолмоқда.

Бугун муҳокама қилинаётган республика плани ва бюджетини тасдиқлашни таклиф қиламан. Депутатларнинг мулоҳазалари ва таклифлари эътиборга олинганда бу ҳужжатлар беш йилликнинг учинчи йилидаги умумий катта ишимизнинг бутун программасини бемалол таъминлайди. **(Қарсаклар).**

Депутат А. МАМАЖОНОВ нутқи

ТЎРАҚЎРҒОН РАЙОНИДАГИ К. МАРКС НОМЛИ КОЛХОЗ РАИСИ

Ҳозир биз кун сайин Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 60 йиллигига яқинлашиб бораётган бир пайтда Наманган областининг, жумладан райониммизнинг меҳнаткашлари улуғ ленинча дўстлик байрамини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун зарбдорларча ишламоқдалар.

Районимиз пахтакорлари социалистик мажбуриятларини бажардилар, гектар бошига 37 центнер пахта ҳосили олдилар. Дон, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ҳамда давлатга сотиш юзасидан белгиланган планлар ва социалистик мажбуриятлар ошириб бажарилди. Чорвачилик маҳсулоти етиштириш ва давлатга сотиш соҳасида кўзда тутилган ўсиш суръатлари таъминланди.

Колхозимизда гектар бошига 40,1 центнер пахта ҳосили олинди. Биз дон етиштириш ва давлатга сотишда айниқса катта муваффақиятларга эришдик. Планлар ва социалистик мажбуриятлар узлуксиз ошириб бажарилиши туфайли колхоз экономикаси мустаҳкамланди, аҳолининг реал даромадлари ўсди. Ўтган икки йил мобайнида 360 ўринли мактаб, 140 ўринли мактабгача тарбия муассасаси, бошқа кўпгина маданий-маиший объектлар қурилди. Колхоз аҳолиси тўла-тўкис водопровод суви билан таъминланди.

Пахта-беда алмашлаб экиш тўла-тўкис жорий этилганлиги, беда, маккажўхори ва бошқа экинларнинг ҳосилдорлиги ошганлиги чорвачилик учун етарли озуқа базаси яратиш имконини берди. Беда ҳосилдорлиги 230 центнерга етказилди, гектар бошига 500 центнер кўк поя ўриб олинди. Биз чорва қишловига тайёргарлик кўриб қўйдик, молхоналар ремонт қилинди, дағал ва ширали озуқа етарли миқдорда тайёрланди.

Сессия муҳокамасига тақдим этилган Давлат плани ва давлат бюджети лойиҳалари халқимизнинг иқтисодий ва маданий турмуш даражасини ошириш вазифаларига тўла-тўкис мувофик келади. Улар Ўзбекистоннинг ҳамма областларида экономикани, маданиятни ва илм-фанни янада ривожлантириш учун янги истиқболлар очади. Шу сабабли мен Наманган области меҳнаткашлари номидан шу ҳужжатларнинг лойиҳаларини тасдиқлашни таклиф қиламан. **(Қарсаклар).**

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОЛТИНЧИ СЕССИЯСИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН ҚОНУН ВА ҚАРОРЛАР

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1983 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА

(Боши биринчи бетда).

(Боши биринчи бетда).

б) колхозлардан олинадиган даромад солиғидан, қишлоқ хўжалик солиғидан, СССРнинг бўйдоқ, ёлғиз ва кам оилали гражданларидан олинадиган солиқдан, ўрмонлардан келадиган даромадлардан, пул-буюм лотереялари тушумларидан ҳамда Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлиги ва Ўзбекистон ССР «Госкомсельхозтехника»си корхоналари ва ташкилотларининг асосий ишлаб чиқариш фондлари ва нормалаштирилган оборот маблағлари учун фойдадан тушадиган тўловлардан — 100 процент;

в) аҳолидан олинадиган даромад солиғидан: Қорақалпоғистон АССР ва ҳамма областларга — 100 процент, Тошкент шаҳрига — 10 процент.

9 модда. 1983 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планида кўзда тутилган тадбирларни пул билан таъминлаш учун 1983 йилда республика бюджетидан Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг Давлат бюджетига 28.446 минг сўм ажратилсин.

10-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги республика бюджети бўйича касса оборотидаги нақд пул миқдори 35 миллион сўм қилиб тасдиқлансин.

11-модда. 1983 йилда Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси Давлат бюджети, областлар ҳамда Тошкент шаҳрининг маҳаллий бюджетлари бўйича касса оборотидаги нақд пул миқдори 70 миллион сўм қилиб белгилансин, шу жумладан:

	(минг сўм)
Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси	5800
Андижон области	5700
Бухоро области	3800
Жиззах области	2500
Қашқадарё области	4700
Навоий области	2000
Наманган области	4400
Самарқанд области	6600
Сурхондарё области	4400
Сирдарё области	2400
Тошкент области	8100
Фарғона области	6600
Хоразм области	3200
Тошкент шаҳри	9800

12-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети юзасидан Ўзбекистон ССР Олий Совети План-бюджет комиссияси ва бошқа доимий комиссиялари хулосасида баён этилган таклифлар ҳамда мулоҳазаларни, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Совети мажлисида депутатлар киритган таклифлар ва мулоҳазаларни кўриб чиқиб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш вазифаси топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1982 йил 30 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРнинг 1981 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИЖРОСИ ТЎҒРИСИДАГИ ҲИСОБОТНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССРнинг 1981 йилги Давлат бюджети даромадлар бўйича 7.078.540 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 6.949.359 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 129.181 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб бажарилганлиги тўғрисидаги ҳисобот тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1982 йил 30 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

1982 ЙИЛДА ЎЗБЕКИСТОН ССРни ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНЛИГИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1982 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги доклади маълумот учун қабул қилинсин.

2. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1982 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планини бажариш юзасидан зарур тадбирлар кўраётганлиги қайд этиб ўтилсин.

3. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига 1982 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масала юзасидан Ўзбекистон ССР Олий Советининг План-бюджет комиссияси ва бошқа доимий комиссиялари киритган таклифлар ҳамда мулоҳазаларни, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлисларида депутатлар баён қилган таклифлар ва мулоҳазаларни кўриб чиқиш ҳамда КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VIII Пленуми қарорларига амал қилиб, шу йилги ва 1983 йилги план топшириқларини муваффақиятли бажаришга қаратилган тадбирларни амалга ошириш вазифаси топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1982 йил 30 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ КОНСТИТУЦИЯСИ (АСОСИЙ ҚОНУНИ)НИНГ 73-МОДДАСИГА ҚЎШИМЧА КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Конституцияси (Асосий Қонуни)нинг 73-моддаси «Қашқадарё» деган сўздан кейин «Навоий» деган сўз билан тўлдирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1982 йил 30 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ҲАМДА «ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ РАЙОН СОВЕТИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚОНУНЛАРИГА ЎЗГАРТИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми «Ўзбекистон ССР халқ депутатлари область Совети тўғрисида»ги ҳамда «Ўзбекистон ССР халқ депутатлари район Совети тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР қонунларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида» 1982 йил 14 июнда қабул қилган Фармон тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1982 йил 30 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН ССР АХЛОҚ ТУЗАТИШ-МЕҲНАТ, ЖИНОЯТ ВА ЖИНОЯТ-ПРОЦЕССУАЛ КОДЕКСЛАРИГА ЎЗГАРТИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг:

«Ўзбекистон ССР ахлоқ тузатиш-меҳнат кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги 1982 йил 27 май Фармони;

«Ўзбекистон ССР жиноят кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги 1982 йил 1 октябрь Фармони;

«Ўзбекистон ССР жиноят-процессуал кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги 1982 йил 28 октябрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1982 йил 30 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ ҲУҚУҚ-ТАРТИБОТНИ САҚЛАШ МАСАЛАЛАРИГА ОИД БАЪЗИ ҚОНУН АКТЛАРИГА ЎЗГАРТИШЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИ ИККИНЧИ МОДДАСИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССРнинг ҳуқуқ-тартиботни сақлаш масалаларига оид баъзи Қонун актларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги 1982 йил 27 май Фармони иккинчи моддаси тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1982 йил 30 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ЎРТОҚ А. М. ИЛЮХИННИ ЎЗБЕКИСТОН ССР УЙ-ЖОЙ-КОММУНАЛ ХЎЖАЛИГИ МИНИСТРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг ўртоқ Александр Меркулович **Илюхин**ни Ўзбекистон ССР уй-жой-коммунал хўжалиги министри қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1982 йил 19 май Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1982 йил 30 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ЎРТОҚ В. П. ЕСИННИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг ўртоқ Василий Павлович **Есин**ни бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги 1982 йил 7 июнь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1982 йил 30 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ЎРТОҚ В. К. МИХАЙЛОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг ўртоқ Виктор Константинович **Михайлов**ни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1982 йил 7 июнь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1982 йил 30 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СУДИ РАИСИНИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ВА САЙЛАШ ТЎҒРИСИДАГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг:

Ўртоқ Ҳалима **Муҳитдинова**ни пенсияга чиққанлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий судининг раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги 1982 йил 15 июнь Фармони;

Ўртоқ Бахшулла Авезович **Наврўзов**ни Ўзбекистон ССР Олий суди раисининг ўринбосари вазифасидан озод этиб, Ўзбекистон ССР Олий судининг раиси қилиб сайлаш тўғрисидаги 1982 йил 15 июнь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1982 йил 30 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ЎРТОҚ М. А. ЗОИДОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТ ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг ўртоқ Мирғиёс Аббосович **Зоидов**ни Ўзбекистон ССР Меҳнат давлат комитетининг раиси қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1982 йил 30 сентябрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1982 йил 30 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИ СОСТАВИГА ЎЗГАРТИРИШЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ҚАРОРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми «Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети составига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида» 1982 йил 29 июлда қабул қилган қарор тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1982 йил 30 ноябрь.

ТЕРИМ ИЛҒОРЛАРИГА— ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

(Боши 1-бетда).

Қашқадарё областининг Муборак райони (район партия комитетининг секретари Н. Османов, район ижроия комитетининг раиси Х. Раҳмонов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Р. Шайхов, райсельхозтехника бирлашмасининг бошқарувчиси Н. Халилаев, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи М. Туропов, район қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси А. Иброҳимов, район комсомол комитетининг секретари З. Қуртназаров). Бу район пахта тайёрлаш планини 103,14 процент, машина терими планини 116,43 процент бажарган ва ўн кунликда ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 10,52 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Қашқадарё областининг Косон районидан олиб берилади;

Қашқадарё область Косон районидаги «Косон» совхози (совхоз директори И. Тошқулов, партия ташкилотининг секретари Э. Усмонов, касаба союз комитетининг раиси Н. Муродуллаев, комсомол комитетининг секретари С. Боборажабова). Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 104 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 16,67 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ шу райондаги А. Икромов номли совхоздан олиб берилади;

Қашқадарё область Усмон Юсупов районидаги 21-қўриқ «Тошкент» совхози (совхоз директори А. Қурбонов, партия ташкилотининг секретари Ҳ. Жўрамуродов, касаба союз комитетининг раиси Ш. Файзиев, комсомол комитетининг секретари Х. Назаров). Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 96,17 процент, машина терими планини 106,41 процент бажарган ва ўн кунликда ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 14,82 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Қашқадарё область Нишон районидаги 7-«Оқ олтин» совхозидан олиб берилади;

Сурхондарё область Жарқўрғон районидаги «Жарқўрғон» совхози (совхоз директори М. Ойназаров, партия ташкилотининг секретари С. Хурамов, касаба союз комитетининг раиси Ч. Хўжамиёров, комсомол комитетининг секретари Н. Арабов). Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 94,82 процент бажарган ва ўн кунликда ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 15,48 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ шу райондаги «Шарқ юлдузи» совхозидан олиб берилади;

Самарқанд область Оқдарё районидаги Энгельс номли колхоз (колхоз правлениесининг раиси У. Равшанов, партия ташкилотининг секретари М. Холражабов, касаба союз комитетининг раиси Р. Мажидов, комсомол комитетининг секретари М. Сувонқулова). Бу колхоз пахта тайёрлаш планини 96,38 процент, машина терими планини 120,57 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 18,83 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Фарғона область Охунбобоев районидаги Фрунзе номли колхоздан олиб берилади.

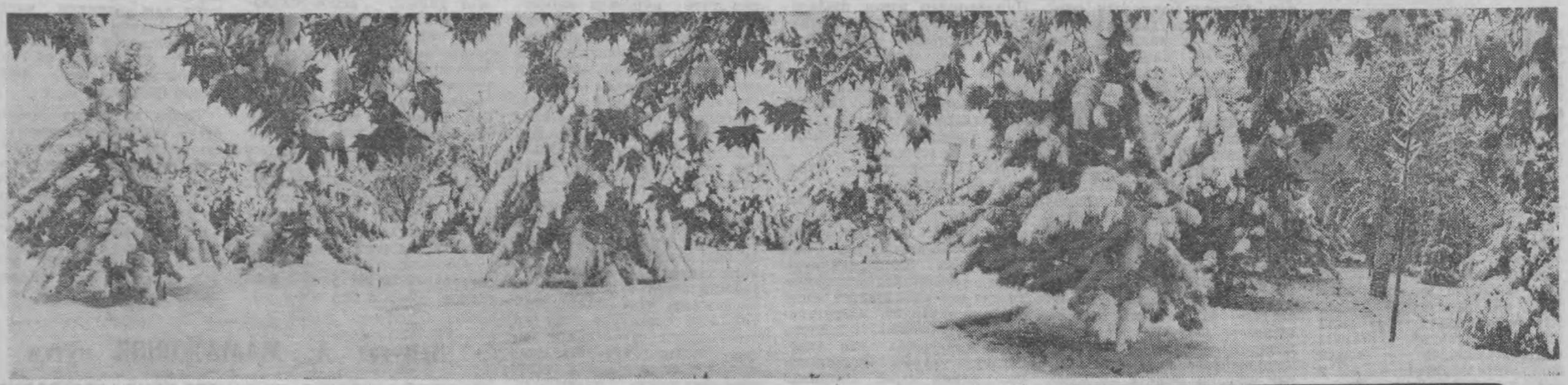

ҚОРЛИ СЎҚМОҚЛАР

Совуқ ва изғиринлар, қорбўрон ва музламалар, қуюқ туман ва нақшинкор қировлар ҳали декабрь ойи келмасданоқ кузатилди. Қиш календарь муддатларига риоя қилмади, декабрь келмасданоқ совуқ устига совуқ бўлди, ер узра юпқа музлар пайдо бўлди.

Шу боисдан чумчуқлар гала-гала бўлиб тўпланишди, япон софорасида одатдагидан анча аввал кулранг қарғалар пайдо бўлди. Одатга кўра, қушлар бу дарахтнинг аччиқ мевасини қиш ўрталарида чўқилаб ейишарди. Бу йил эса қанотлилар япон софораси мевасига декабрь келмасданоқ «ҳужум» бошлашди.

Кеч кузда илиқ ва ёруғ кунлар кам бўлди. Кўпчилик дарахтлар ўзларининг сарғиш баргларини тўкишга улгурмаёқ совуқ кунлар бошланди. Натижада дарахтлар хазонрезгилик даврини тугалламасдан, одатдагидан анча илгари «қиш уйқуси»га кетишга мажбур бўлишди.

Тоғларда қиш бошланганига анча бўлиб қолди. Чотқол тоғларида яшайдиган тўнғизлар, Сибирь тоғ эчкилари, Нурота тоғларида учрайдиган архарлар, Бобитоғ тизмаларида яшайдиган морхўрлар қиш келиб, совуқ тушганлиги оқибатида даралaрга тушиб яширинишга мажбур бўлишди. Емиш кам бўлган бундай шароитларда туёқли жониворлар бутали қияликларда бўлишга, қор кам бўлиб, дарахтлар кўп ерларда юришга ҳаракат қилишади. Бундай ерлар дам олиш ва овқат топиш учун қулайдир.

Агар тоғларда қиш шароитлари қаттиқ бўлиб, шароитнинг ноқулай бўлиши сақланиб турса, у ҳолда подалар орасида ўлим-йитим бўлиши, ҳеч гап эмас. Айниқса ёш жониворлар орасида нобудгарчилик кўп бўлади. Бу овчилар, ўрмон хўжалиги ходимларини ташвишга солиб, уларни ҳайвонларга ўз вақтида ёрдам беришга даъват этади.

Тоғларимизда кам учрайдиган ҳайвон—қўнғир айиқ одатдагидан анча илгари қиш уйқусига ётганлиги сезилиб қолди. Демак, у ўзига қулай бўлмаган муддатларда ухлаш учун ётишга мажбур бўлди.

Тоғ ёнбағирларидаги қорли сўқмоқларда тулки ва бўриларнинг излари тўлиб тошди. Бу, йиртқичлар серҳаракат бўлиб қолганидан далолат беради. Демак, улар овга чиқишган. Совуқ қиш кунлари келиши билан тўйиб овқатланиб олиш керак. Шундагина қишнинг изғиринли совуғига бардош бериш мумкин. Аммо бундай кунларда овқат топиш ўта қийин бўлиб, узоқ ерларга боришга, эҳтиёткор бўлишга тўғри келади. Негаки, —ҳар қандай ҳаракат қорда «из» қолдиради. Изларга қараб эса йиртқич ҳайвонлар қай томонга кетгани, қаерга борганини билиб олиш қийин эмас. Дарёлар бўйи, қияликлар, тўқайлардаги излар буни яққол кўрсатиб туради.

Шаҳарлар, йирик аҳоли пунктлари, посёлкалар четидаги боғларда аллақачон кулранг ва қора қарғалар пайдо бўлишди. Қушлар ниҳоятда кўп, улар қаттиқ-қаттиқ қичқиришади, одамлар яшайдиган жойлар яқинида тунашади. Бу ерлар илиқроқ ва хавфсиздир. Тонг отиши билан қушлар худди буйруқ берилгандек шох- шаббалардан бирин-кетин кўтарилиб, чўллар, кенг йўл бўйлари, ғўзапояси йиғиштириб олинаётган далалар томон йўл олишади. Бу ерларда сичқонлар, музлаб қолган қўнғизлар кўп. Қушлар уларни йўқ қилиш билан далаларни тозалайди, шу тариқа деҳқонларга беминнат ёрдам беради.

Сирдарёнинг Далварзин яқинидаги қирғоқларида қирғовуллар галаси учрайди. Овчилик хўжалиги ходимлари бу қушларни эҳтиёткорлик билан муҳофаза қиляптилар. Қирғовуллар тонгданоқ бирбирларига товуш чиқариб, тунаган жойларидан чиқишади ва овқат топиш учун йўл олишади. Улар, айниқса, жийданинг музлаб қолган меваларини, қизилмиянинг қуруқ баргларини яхши кўришади. Қиш даврида қирғовуллар наъматакзор ерларда кўпроқ бўлишга ҳаракат қилишади. Бунинг сабаби шундаки, биринчидан овқат кўп бўлса, иккинчидан, тулки ва қорсаклардан бемалол яшириниш учун қулай.

Колхоз боғларида кўк чумчуқлар, саъваларнинг галалари пайдо бўлди. Қушлар ёввойи ўсимликлар орасида кезиб юришади, уларнинг уруғлар ва меваларини ейишади, олма, ўрик, олхўри, беҳи, шафтоли дарахтлари орасида учиб юришади.

Декабрь ойида тун тобора узайиб боради, эрта қоронғу тушади, тонг кеч отади. Демак қисқа кунда овқат топишга улгуриш керак. Қушларга совуқ эмас, балки оч қолиш хавфли. Улар юраги минутига 350 марта уради. Натижада кўп энергия сарф бўлади. Шунинг учун қушлар қисқа кунда кўпроқ овқатланиб, мой тўплашга ҳаракат қилишади.

Декабрь ойида туёқли жониворларнинг урчиши бошланади. Архар, морхўр, Марказий Осиё тоғ такаси пода бўлиб тўпланишади, ҳар подада учтадан қўчқор бўлади. Аммо улардан фақат биттасигина ҳокимлик қилади ва оилани бошқариш ҳуқуқига эга бўлади. Туёқли ҳайвонлар орасида урчиш даври бир муддатда ўтмайди. Ҳавоси илиқроқ тоғларда ноябрда ва декабрь бошида, совуқроқ ерларда эса январда ўтади. Буғулар орасида урчиш даври тугади. Улар келгуси йилнинг баҳорида янги насл беришади.

Қиш—қушлар ва ёввойи ҳайвонлар учун энг ноқулай давр. Уларга инсон томонидан ўз муддатида ва зарур даражада ёрдам берилиши ҳайвонларнинг қишдан эсон-омон чиқишига имкон беради.

Ҳар фаслнинг ўз хислати бор

ҚИШ	**ДЕКАБРЬ**				
ДУШАНБА		6	13	20	27
СЕШАНБА		7	14	21	28
ЧОРШАНБА	1	8	15	22	29
ПАЙШАНБА	2	9	16	23	30
ЖУМА	3	10	17	24	31
ШАНБА	4	11	18	25	
ЯКШАНБА	5	12	19	26	

МУҲИМ САНАЛАР

1 Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси ташкил этилди (1945).

Жанубий Яман Халқ Республикаси эълон қилинганига 15 йил тўлган кун (1967).

2. Лаос Халқ Демократик Республикаси ташкил топди (1975).

Бундан 55 йил муқаддам (1927 йил) ВКП (б) XV съезди очилди.

4 Ўзбекистон ССР иккинчи марта Ленин ордени билан мукофотланди (1956).

7 В. И. Ленин имзолаган Халқ Комиссарлари Советининг «Россия ва Шарқнинг барча мусулмон меҳнаткашларига» Мурожаати эълон қилинганига 65 йил (1917) тўлди.

10 Инсон ҳуқуқлари куни.

12 Машҳур ўзбек совет шоири Ҳамид Олимжон туғилди (1909). 1944 йилда вафот этди.

14 Совет физиги Н. Г. Басов туғилганига 60 йил тўлади (1922).

15 Россиядаги революцион ҳаракат арбоби, публицист С. С. Спандарян туғилганига 100 йил (1882—1916) тўлди.

17 Бундан 10 йил муқаддам (1972) Халқлар дўстлиги ордени таъсис этилди.

19 Ўзбекистон ССР Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланди (1972).

20 Бундан 65 йил муқаддам (1917) контрреволюция ва саботажга қарши курашувчи Бутуниттифоқ Фавқулодда Комиссияси (ВЧК) тузилди.

22 Энергетиклар куни.

24 Таниқли болалар шоири Пўлат Мўмин туғилганига 60 йил (1922) тўлади.

Бундан 85 йил муқаддам (1897 йил охирида) В. И. Ленин «Рус социал-демократларининг вазифалари» брошюрасини ёзди.

25 Украинада Совет ҳокимияти эълон қилинди (1917).

30 Советларнинг I Бутуниттифоқ съезди СССРни тузиш тўғрисида Декларация ва Шартнома қабул қилганлигининг 60 йиллиги (1922).

● **Шўр ерда экин битмас,**
Битса ҳам чўғи бўлмас.

● **Ер шўрин ювмабсан —**
Ҳеч иш қилмабсан!

● **Ер шўри ювса кетар,**
Дил ғубори айтса.

● **Саҳар турганнинг ризқи кўп,**
Кеч турганнинг — ранжи.

● **Хайрли ишнинг ўз маҳалида бўлгани яхши.**

ҚАТРАЛАР

● **Қолган иш — саҳарлаб соя ташлар.**

● **Ишнинг қолса эртангга,**
Чипқон чиқар елкангга.

● **Ёзни-қишин наъра тортар трактор,**
Саратонми, қаҳратонми барибир.

● **Деҳқон ризқи — ерида, боғбонники —боғида, чўпонники — яйловида.**

● **Сувингни тежа — пайкалингни яшнат,**
Вақтингни тежа — умрингни безат!

● **Юмуши қаттиқнинг — емиши тотлик.**

НАЗОРАТДА БЎЛСИН

Тик дренаж қудуқларининг ишини тўғри ташкил этиш — тупроқнинг юқори қатлами шўрини ювишда муҳим омилдир.

Қудуқларнинг иши шундай тарзда ташкил этилиши кераки, бу мазкур зонадаги ер ости сувлари сатҳини 2—5 метрга пасайтириш имконини берсин. Шу кунларда эса минглаб километр узунликдаги каналлар ва дренажлар лой ҳамда ўтлардан тозаланиши даркор.

Коллектор-дренаж тармоқлар қанчалик тартибга солинса, шунча яхши. Бу шўр ювиш ишларининг сифатли ўтказилишини, ўз навбатида келгуси ҳосил учун пухта замин тайёрланишини таъминлайди. Шу боисдан суғориш шохобчаларида ремонт қилиш, улардан фойдаланиш ишлари назорат остига олинган. Шуни таъкидлаш кераки, фақат суғориш шохобчаларининг тўғри тайёрланишигина сувни майдонларга ўз вақтида оқизиш имконини беради.

Сирдарё ва Жиззах областларида сув йўлларини тозалашга ҳозирдаёқ киришилди. Айрим лотокларни алмаштириш, уларнинг туташ жойларини мустаҳкамлаш, зарур бўлган жойларини ремонт қилиш ишлари бормоқда.

Декабрь — пахта майдонларида шудгорлаш қизийдиган давр. Келгуси ҳосил тақдири шу кунларда ер унумдорлигини ошириш бўйича қилинадиган ишларга ҳам боғлиқдир. Шундагина бўлажак мўл ҳосилга пухта замин тайёрланади.

В. МИЦКЕВИЧ,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг ирригатор-инженери.

Майналар юртимизда қишлаб қолишади.
А. Лесняк фотоси.

ҚАВС

Эндиликда ноябрь ўрнини декабрь, ақраб ўрнини қавс (21 ноябрь —21 декабрь) олди.

✦**Ой ўрнини олар ой,**
От ўрнини босар той.

1 декабрда туннинг узунлиги 14 соат 35 минутга етса, 22 декабрга бориб энг узун ва қоронғи ялдо туни бўлади. Узунлиги 14 соату 51 минутга етади. Шундан сўнг навбат кунга келади, у узая бошлайди.

«Ялдо» сўзи форсча бўлиб, «энг узун» дегани. «Ашула» синиқ чўзиб, бекор юрганни «ялло» қилиб юрибди», дейилиши ҳам аслида шундан (Бунда олдинги «л» товуши кейинги «д»га айланган).

Бутун мавжудот борки, энди қишга мослашмаса бўлмайди:

✦**Тўрт фаслда тўрт хил ўзгарар инсон,**
Ҳар фаслнинг таъсири кўп инсонга.
Ёзда салқин, қишда иссиқ истар жон,
Талаб этар мувофиғин у ҳар он.
(Ибн Сино).

Бунгача бемаҳал ёққан қор «шикасти»ни, ажабмас, эндики кони фойда қорлар қоплаб кетса.

✦**Чўққида қор ёғади қор устина,**
Қор эмас, дон ёғади дон устина!

Қиш қорида ҳикмат ҳам, хосият ҳам кўп. Қор заминни тозалайди, совуғи билан қўшилиб, ер ва ҳаводаги зараркунандаларни қиради, атроф муҳитни чанг-тўзондан мусаффо қилади, борлиқни кумуш чойшабга буркайди.

Қор — оқлик, қутлик, тўқлик рамзи.

✦**Паға-паға қор ёғса,**
Олам оқ нурга тўлса.
Қишда замин кучга тўлиб,
Ёзда омбор донга тўлса!

Бир нуроний деҳқонни қавс суви ҳақида гапга солдим. У бундай деди: «Қавс сувининг нимасини айтасиз? Ерни тозалайди, тупроғини бўшатади, нафас йўли очилиб, яхобни яхши шимади, йўқса, шўр юзада қолиб кетаверади-да. Зараркунандаларни йўқотишда ҳам асқотади. Қавс яхобидан ўтаверсин! Ўзим ҳар кун қавс сувидан уч маҳал ичаман: ичингдаги иллатларни олади, шу сувга ҳар ювинганда дарҳол чарчоғим кўтарилиб, бир олам роҳатланаман. 70 дан ошиб, «дуруст»роқ касал ҳам бўлмадим, докторни безовта ҳам қилмадим. Тишлар десангиз, мана, шукур бақувват, «аскарлар»дай саф тортишиб турибди...»

Бу даврдаги муҳим тадбирлардан бири яхоб бўлиб, у ҳам ерига қараб. Бир хил ерлар учун 1-2 яхоб кифоя. Хоразму Қорақалпоқ ўлкаларидай жойларда эса деярлик қиши билан берилган яхоб саноғида ўзлари ҳам адашиб қолишади. Академикни ҳам ҳайратга солиб келаётган деҳқонни ҳайратлантириш осон эмас. Лекин ўша жойларга четдан борган деҳқон борки, «Деҳқончилик бўлса, шунчалик бўларда!» дейди ифтихор билан. Бу давримизда камол топган ўзгача хайрихоҳлигу, ўзгача елкадошликнинг ажойиб бир кўриниши.

Ялпи ҳосилни йил сайин ошириб боришга имкони борлар ерга ер қўшишади, йўқлар эса «бўйига ўстиради», яъни тобора самарали чора-тадбирлар кўриш, хусусан маҳаллий ўғитни кўпроқ бериш йўли билан ер унумдорлигини кўтаришга эришишади. Ҳар иккаласини уддалашга имкони борларнинг «ошиғи» олчи бўлаверади.

Қишнинг қаттиқ ва бўш келишига қараб, чорвадор қўю молларини очиқда ёки қўра-молхоналарда боқади. Имкони борича кўпроқ очиқда ўтлатади. Зотан жониворларнинг юриб, бир ўтлагани — молхонада ўн ем егани, хусусан, қўй деганнинг. Ахир:

✦**Бедов бойловда семиради,**
Қўй—яйловда.

✦**Чорва яйрагани —чўпон яйрагани,**
Чорва азият чеккани — чўпон азият чеккани.

Саъдий айтганидек:

✦**Ақлға сиғарму ҳеч ҳам бундай иш:**
Чўпон уйқуда-ю қўй бўрига емиш?

✦**Қўйлар чўпон учун қўйилган эмас,**
Қўйлар учун қўйилган чўпон!

Мана бу мисралар қишда ҳам тиниб-тинчимас боғбонларга қаратилган:

✦**Турар қушлар била ҳар тонг саҳарлаб,**
Кийиб керза этик, белин камарлаб.
Бахш этар боғига дилда бор меҳрин,
Фақат меҳри эмас, бахш этар умрин.

Деҳқону боғбоннинг кузда эришган шонли сарҳисоби-ю келар йил учун очган саркитобига минг ҳасанот!

Р. ЖУМАНИЁЗОВ.

БУ—ҚИЗИҚ

ГАЗЕТА ЎҒРИСИ

Бай Винчо ёз бўйи эшаги билан ер ўлчайдиган асбобларни ташир, қишда эса печка олдида ўтириб олиб, газета ўқишни яхши кўрарди.

Унинг кўзлари ўткир бўлиб, газетани кўзойнаксиз ўқирди. Қиш ойларида ҳовлида қиладиган иш йўқ, тун узоқ электр чироқлари яхши ёритади.

У бир йилга газетага обуна бўлди. Почтальон Ганета уни пешинда почта қутисига ташлашга ваъда берди.

Бу яхши гап бўлди-ю, лекин газета биринчи куннинг ўзидаёқ йўқ бўлди. Иккинчи куни ҳам шундай ҳодиса рўй берди. У газетани ким олаётганини билишга аҳд қилди. Кейинги куни Бай Винчо парда орқасига бекиниб олиб, почта қутисини кузата бошлади.

Ана, аёл кишининг кулгиси ва ашуласи эшитилди. Бу Ганета эди. Мана, у газетани қутига ташлади. Газета қутида. Унинг қизил сарлавҳаси узоқдан кўриниб турибди. Ҳозир газетани ким ўғирлаётгани маълум бўлади. Ана, кўринди. Лекин кўринган Бай Винчо ўйлагандек, одам эмас, балки эшак экан. Эшак қутига яқинлашиб, тумшуғи билан газетани тортиб олди-да, сўнг иштаҳа билан кавшай бошлади.

Бай Винчо гумон қилган газета ўғриси ўзининг эшаги экан...

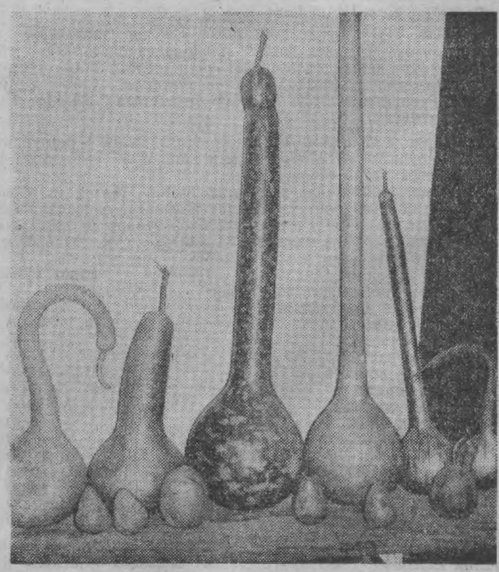

Табиат яратган мўъжизалар.

И. Ҳасанов фотоси.

САЙЁРАЛАР ОЛАМИДА

МАРС. Кечқурунлари осмоннинг ғарбий қисмида Жадий юлдузлар туркумида 2-2,5 соат кўриниб туради. +1,3 юлдуз катталигида бўлади.

19 декабрда Ой бу сайёранинг 2 градус жанубрoғидан ўтади.

ЮПИТЕР. Сайёранинг эрталабки кўриниш даври бошланади. Декабрь бошида унинг кўриниш даври борйўғи 30 минутни ташкил этади, ой охирида эса 2 соатгача етади.

Бу сайёрани эрталаб осмоннинг шарқий қисмида — 1,3 юлдуз катталигида кўриш мумкин. У Мизон юлдузлар туркумида кўриниб туради.

13 декабрь куни Ой Юпитернинг 3 градус шимолроғидан ўтади.

САТУРН. Эрталаб кўринади. Декабрь бошида тахминан уч соат, ой охирида эса беш соатдан кўпроқ кўриниб туради. Осмоннинг шарқий томонида +0,9 юлдуз катталигида кўринади. Сатурннинг ҳалқаларини оддий дурбинда ҳам бемалол кўрса бўлади.

11 декабрда Ой бу сайёранинг 3 градус шимолроғидан ўтади.

* * *

Қуёш 22 декабрь куни соат 7 дан 38 минут ўтганда Жадий буржига киради, қиш чилласи бошланади.

Редактор ўринбосари
Н. ЁҚУБОВ.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»
«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Р-07531.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ТОШКЕНТ—П, ЛЕНИН КЎЧАСИ, 41* ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўрин босарлари — 33-44-43, 32-56-21, 33-54-33, 32-54-42 Масъул секретари — 33-09-93, 32-56-26. Секретариат — 32-54-48, 32-56-25 Партия турмуши бўлими — 32-56-34 32-56-22 Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36 Ахборот ва спорт бўлими — 32-56-37 32-54-54 Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52, 32-56-39 Таржима бўлимлари — 32-56-37 32-54-54 Сатира ва юмор бўлими — 32-54-52. Иллюстрация бўлими — 32-56-27. 32-38-83 Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Нашриёт диспетчери — 32-78-94 Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64543. А. 1177.